

**ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR
809/2014**

z dnia 17 lipca 2014 r.

ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady stosowania rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do:

- a) powiadomień przesyłanych Komisji przez państwa członkowskie zgodnie z ich zobowiązaniami dotyczącymi ochrony interesów finansowych Unii;
- b) kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przeprowadzanych przez państwa członkowskie pod kątem przestrzegania kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków;
- c) minimalnego poziomu kontroli na miejscu oraz obowiązku zwiększenia tego poziomu lub możliwości zmniejszania go;
- d) sprawozdań z kontroli oraz przeprowadzonych weryfikacji i ich wyników;
- e) organów odpowiedzialnych za przeprowadzanie kontroli zgodności, jak również zakresu takich kontroli;
- f) szczególnych środków kontroli i metod określania poziomu tetrahydrokannabinolu w konopi;
- g) ustanowienia i funkcjonowania systemu przeznaczonego do kontroli zatwierdzonych organizacji międzybranżowych do celów płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny;
- h) przypadków, w których wnioski o przyznanie pomocy i wniosków o płatność lub wszelkie inne komunikaty, wnioski lub prośby mogą być korygowane i dostosowywane po ich złożeniu;
- i) stosowania i obliczania częściowego lub całkowitego wycofania płatności;
- j) odzyskiwania nienależnych płatności oraz kar, a także nienależnie przydzielonych uprawnień do płatności i stosowania odsetek;
- k) stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych;
- l) uznawania danej niezgodności za nieznaczną;

▼B

- m) wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatności oraz wniosków o uprawnienia do płatności, łącznie z ostatecznym terminem ich składania, wymogów dotyczących minimalnego zakresu informacji zawartych we wniosku, przepisów dotyczących wprowadzania poprawek do wniosków o przyznanie pomocy lub wycofywania wniosków, zwolnienia z wymogu składania wniosków o przyznanie pomocy oraz przepisów umożliwiających państwom członkowskim stosowanie uproszczonych procedur;
- n) przeprowadzania kontroli mających na celu weryfikację przestrzegania obowiązków oraz poprawności i kompletności informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność, w tym przepisów dotyczących zakresu tolerancji pomiarów w przypadku kontroli na miejscu;
- o) specyfikacji technicznych niezbędnych do jednolitego wdrażania tytułu V rozdział II rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- p) przekazywania gospodarstw;
- q) wypłaty zaliczek;
- r) przeprowadzania kontroli odnoszących się do obowiązków w zakresie zasady wzajemnej zgodności, w tym uwzględniania uczestnictwa rolnika w systemie doradztwa rolniczego i uczestnictwa rolnika w systemie certyfikacji;
- s) obliczania i stosowania kar administracyjnych w odniesieniu do obowiązków w zakresie zasady wzajemnej zgodności, w tym w odniesieniu do beneficjentów stanowiących grupę osób.

*Artykuł 2***Wymiana informacji na temat wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o wsparcie, wniosków o płatność i innych deklaracji**

1. W celu prawidłowego zarządzania systemami pomocy i środkami wsparcia i w przypadkach, gdy w państwie członkowskim więcej niż jedna agencja płatnicza jest odpowiedzialna za zarządzanie płatnościami bezpośrednimi i środkami rozwoju obszarów wiejskich w odniesieniu do tego samego beneficjenta, zainteresowane państwo członkowskie podejmuje właściwe środki, aby zapewnić, że – w stosownych przypadkach – informacje wymagane we wnioskach o przyznanie pomocy, wnioskach o wsparcie, wnioskach o płatność i innych deklaracjach są dostępne dla wszystkich zaangażowanych agencji płatniczych.

2. W przypadku gdy kontroli nie przeprowadza odpowiedzialna agencja płatnicza, zainteresowane państwo członkowskie upewnia się, że taka inna agencja płatnicza otrzymała wystarczające informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli oraz ich wyniki. Do agencji płatniczej należy określić potrzebnych informacji.

*Artykuł 3***Wycofanie wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o wsparcie, wniosków o płatność i innych deklaracji**

1. Wniosek o przyznanie pomocy, wniosek o wsparcie, wniosek o płatność lub inną deklarację można w dowolnym momencie całkowicie lub częściowo wycofać na piśmie. Właściwy organ rejestruje takie wycofanie.

▼B

Jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 21 ust. 3, wówczas może ono przewidzieć, iż zgłoszenie do skomputeryzowanej bazy danych zwierząt faktu, że zwierzę opuściło gospodarstwo, może zastępować pisemne wycofanie wniosku.

2. Jeśli właściwy organ poinformował już beneficjenta o jakichkolwiek przypadkach niezgodności w dokumentach, o których mowa w ust. 1, lub jeśli powiadomił go o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub jeśli ta kontrola ujawni jakiegokolwiek przypadki niezgodności, wycofanie nie jest dozwolone odnośnie do części tych dokumentów, których dotyczy niezgodność.

3. Wycofanie zgodnie z ust. 1 stawia beneficjentów w sytuacji, w jakiej znajdowali się przed złożeniem odnośnych dokumentów lub ich części.

*Artykuł 4***Korekty i poprawianie oczywistych błędów**

Wnioski o przyznanie pomocy, wnioski o wsparcie, wnioski o płatność i dokumenty uzupełniające złożone przez beneficjenta mogą zostać skorygowane i poprawione w dowolnym czasie po ich złożeniu w przypadku stwierdzenia oczywistych błędów uznanych przez właściwy organ na podstawie ogólnej oceny danego przypadku, pod warunkiem że beneficjent działał w dobrej wierze.

Właściwy organ może uznać oczywiste błędy tylko w przypadku, gdy mogą one być bezpośrednio zidentyfikowane w wyniku sprawdzenia informacji zawartych w dokumentach, o których mowa w akapicie pierwszym.

*Artykuł 5***Stosowanie zmniejszeń, odmów, wycofań i kar**

Jeżeli niezgodność, względem której stosuje się kary zgodnie z tytułem IV rozdział II rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014⁽¹⁾, podlega także wycofaniom lub karom zgodnie z tytułem II rozdział III i IV lub zgodnie z tytułem III wymienionego rozporządzenia:

- a) zmniejszenia, odmowy, wycofania i kary przewidziane w tytule II rozdział III i IV lub w tytule III rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 stosuje się w odniesieniu do systemów płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego;

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz.U. L 181 z 20.6.2014, s. 48).

▼ B

- b) kary przewidziane w tytule IV rozdział II rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 są stosowane do całkowitej kwoty płatności przyznawanych danemu beneficjentowi zgodnie z art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, które nie podlegają zmniejszeniom, odmowom, wycofaniom lub karom, o których mowa w lit. a).

Zmniejszenia, odmowy, wycofania i kary, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się zgodnie z art. 6 niniejszego rozporządzenia bez uszczerbku dla dodatkowych kar nakładanych na podstawie innych przepisów prawodawstwa unijnego lub krajowego.

Artykuł 6

Kolejność stosowania zmniejszeń, odmów, wycofań i kar w odniesieniu do każdego systemu płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich

1. Kwota płatności, która ma być przyznana beneficjentowi w ramach systemu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, jest ustalana przez państwa członkowskie na podstawie warunków ustanowionych zgodnie z tym rozporządzeniem oraz z programami dla regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej oraz mniejszych wysp Morza Egejskiego, które to programy ustanowiono odpowiednio rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 ⁽¹⁾ i (UE) nr 229/2013 ⁽²⁾ dotyczącymi tych systemów wsparcia bezpośredniego.

2. Dla każdego systemu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 oraz dla każdego środka rozwoju obszarów wiejskich objętego zakresem systemu zgodnie z definicją w art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 6 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, zmniejszenia, wycofania i kary oblicza się, w stosownych przypadkach, w następującej kolejności:

- a) zmniejszenia i kary przewidziane w tytule II rozdział IV rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, z wyjątkiem kar, o których mowa w art. 16 tego rozporządzenia, są stosowane w każdym przypadku niezgodności;
- b) kwota wynikająca z zastosowania lit. a) służy jako podstawa obliczenia odmów przewidzianych w tytule III rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014;
- c) kwota wynikająca z zastosowania lit. b) służy jako podstawa obliczenia wszelkich zmniejszeń stosowanych w przypadku wniosków złożonych po wyznaczonym terminie zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

▼B

- d) kwota wynikająca z zastosowania lit. c) służy jako podstawa obliczenia wszelkich zmniejszeń stosowanych w przypadkach niezgłoszenia działek rolnych zgodnie z art. 16 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014;
- e) kwota wynikająca z zastosowania lit. d) służy jako podstawa obliczenia wycofań przewidzianych w tytule III rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014;
- f) kwota wynikająca z zastosowania lit. e) służy jako podstawa do stosowania:
- (i) liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 51 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - (ii) liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 51 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - (iii) liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 65 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - (iv) liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 65 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - (v) liniowego zmniejszenia stosowanego w przypadku, gdy płatności dokonywane zgodnie z art. 41 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 przekraczają pułapy krajowe ustanowione zgodnie z art. 42 ust. 2 tego rozporządzenia.
3. Kwota wynikająca z zastosowania ust. 2 lit. f), służy jako podstawa do:
- a) zastosowania zmniejszenia płatności przewidzianego w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - b) zastosowania odsetka liniowego zmniejszenia ustanowionego zgodnie z art. 7 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - c) zastosowania współczynnika korygującego, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
4. Kwota płatności otrzymana w wyniku zastosowania ust. 3 służy jako podstawa do obliczenia wszelkich zmniejszeń stosowanych za nieprzebranie zasady wzajemnej zgodności zgodnie z tytułem IV rozdział II rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

*Artykuł 7***Odzyskiwanie nienależnych płatności**

1. W przypadku dokonania nienależnej płatności beneficjent zwraca odnośną kwotę powiększoną, w stosownych przypadkach, o odsetki obliczone zgodnie z ust. 2.

▼B

2. Odsetki nalicza się za okres między terminem zwrotu płatności przez beneficjenta wyznaczonym w nakazie odzyskania środków, który nie może przekraczać 60 dni, a datą zwrotu lub odliczenia.

Stosowana stopa odsetek obliczana jest zgodnie z przepisami prawa krajowego, jednak nie może być niższa niż stopa procentowa stosowana przy odzyskiwaniu kwot zgodnie z przepisami krajowymi.

3. Obowiązek zwrotu, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania, jeżeli dana płatność została dokonana na skutek pomyłki właściwego organu lub innego organu oraz jeśli błąd nie mógł zostać wykryty przez beneficjenta w zwykłych okolicznościach.

Jednak w przypadku gdy błąd dotyczy elementów stanu faktycznego istotnych dla obliczania przedmiotowej płatności, akapit pierwszy stosuje się jedynie, jeśli decyzja o odzyskaniu nie została przekazana w terminie 12 miesięcy od dokonania płatności.

*Artykuł 8***Przekazywanie gospodarstw**

1. Na potrzeby niniejszego artykułu:

- a) „przekazanie gospodarstwa” oznacza sprzedaż, dzierżawę lub jakikolwiek inny podobny rodzaj transakcji odnoszących się do przedmiotowych jednostek produkcyjnych;
- b) „przekazujący” oznacza beneficjenta, którego gospodarstwo jest przekazywane innemu beneficjentowi;
- c) „przejmujący” oznacza beneficjenta, któremu gospodarstwo jest przekazywane.

2. W przypadku gdy całe gospodarstwo przekazywane jest przez jednego beneficjenta na rzecz drugiego po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o wsparcie lub wniosku o płatność i przed spełnieniem wszystkich warunków przyznania pomocy lub wsparcia, przekazującemu nie przyznaje się żadnej pomocy z tytułu przekazywanego gospodarstwa.

3. Pomoc lub płatność, o którą ubiega się przekazujący, przyznaje się przejmującemu w przypadku gdy:

- a) w okresie, który ma być ustalony przez państwa członkowskie, przejmujący poinformuje właściwy organ o przekazaniu i zwróci się o wypłacenie pomocy lub wsparcia;
- b) przejmujący przedstawi wszystkie dowody przekazania wymagane przez właściwy organ;
- c) spełnione są wszystkie warunki przyznania pomocy lub wsparcia z tytułu przekazywanego gospodarstwa.

4. Po tym, jak przejmujący poinformuje właściwe władze i zwróci się o wypłacenie pomocy lub wsparcia zgodnie z ust. 3 lit. a):

▼B

- a) wszystkie prawa i obowiązki przekazującego, wynikające ze stosunku prawnego między przekazującym a właściwym organem, powstałe na skutek złożenia wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o wsparcie lub wniosku o płatność, przechodzą na przejmującego;
- b) wszelkie działania niezbędne do przyznania pomocy lub wsparcia i wszystkie deklaracje złożone przez przekazującego przed przekazaniem przypisane zostają przejmującemu do celów stosowania odpowiednich przepisów unijnych;
- c) przekazane gospodarstwo uważa się, w stosownych przypadkach, za odrębne gospodarstwo w danym roku składania wniosków.

5. W stosownych przypadkach, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyznaniu pomocy lub wsparcia przekazującemu. W takim przypadku:

- a) przejmującemu nie przyznaje się żadnej pomocy;
- b) państwa członkowskie stosują odpowiednio wymogi określone w ust. 2, 3 i 4.

*Artykuł 9***Powiadomienia**

1. Każdego roku, do dnia 15 lipca, w odniesieniu do wszystkich systemów płatności bezpośrednich, środków rozwoju obszarów wiejskich, pomocy technicznej oraz systemów wsparcia w sektorze wina, o których mowa w art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, państwa członkowskie powiadamiają Komisję o danych kontrolnych i statystykach kontroli obejmujących poprzedni rok kalendarzowy, a w szczególności:

- a) danych dotyczących poszczególnych beneficjentów w zakresie wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność, zgłoszonych obszarów i zwierząt, wyników kontroli administracyjnych, kontroli na miejscu i kontroli *ex post*;
- b) w stosownych przypadkach, wynikach kontroli dotyczących zasady wzajemnej zgodności, w tym odpowiednich zmniejszeniach i wykluczeniach.

Takie powiadomienie przekazywane jest drogą elektroniczną z zachowaniem specyfikacji technicznych w zakresie przekazywania danych kontrolnych i statystyk kontroli udostępnionych im przez Komisję.

2. Do dnia 15 lipca 2015 r. państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie dotyczące opcji wybranych do kontroli wymogów w zakresie zasady wzajemnej zgodności oraz właściwych organów kontroli odpowiedzialnych za kontrolowanie wymogów i norm w zakresie zasady wzajemnej zgodności. Późniejsze zmiany dotyczące informacji dostarczonych w sprawozdaniu przekazuje się bezzwłocznie.

▼B

3. Każdego roku, najpóźniej do dnia 15 lipca, państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie dotyczące środków podjętych w zakresie zarządzania i kontroli dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego.

4. Skomputeryzowane dane ustalone jako część systemu zintegrowanego są wykorzystywane do wsparcia informacji, które mają być przekazywane Komisji w ramach przepisów sektorowych.

TYTUŁ II

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA I KONTROLI

ROZDZIAŁ I

*Przepisy ogólne***▼M1***Artykuł 10***Zaliczki na poczet płatności bezpośrednich**

Jeżeli państwo członkowskie wypłaca zaliczki na poczet płatności bezpośrednich zgodnie z art. 75 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, współczynnik korygujący dyscypliny finansowej, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, nie jest brany pod uwagę przy obliczaniu tych zaliczek.

Saldo płatności, która ma być przyznana na rzecz beneficjentów od dnia 1 grudnia, uwzględnia współczynnik korygujący dyscypliny finansowej mający zastosowanie do danego roku składania wniosków w odniesieniu do sumy płatności bezpośrednich związanych z tym rokiem.

▼B

ROZDZIAŁ II

Wnioski o przyznanie pomocy i wnioski o płatność

Sekcja 1

Przepisy wspólne*Artykuł 11***Uproszczenie procedur**

1. Z zastrzeżeniem innych przepisów przewidzianych w rozporządzeniach (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013, rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 lub niniejszego rozporządzenia – państwa członkowskie mogą zezwolić lub wymagać, aby wszelka komunikacja w ramach niniejszego rozporządzenia, zarówno od beneficjenta do organów, jak i odwrotnie, odbywała się w formie elektronicznej, pod warunkiem że nie prowadzi to do jakiegokolwiek dyskryminacji między beneficjentami oraz że zostaną podjęte stosowne środki, aby zapewnić w szczególności, że:

- a) beneficjent jest jednoznacznie zidentyfikowany;
- b) beneficjent spełnia wszystkie wymagania w ramach danego systemu płatności bezpośrednich lub środka rozwoju obszarów wiejskich;

▼ B

- c) przekazywane dane są wiarygodne dla właściwego zarządzania danym systemem płatności bezpośrednich lub środkiem rozwoju obszarów wiejskich; w przypadku korzystania z danych zawartych w skomputeryzowanej bazie danych zwierząt zdefiniowanej w art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 9 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 – taka baza danych zapewnia poziom gwarancji i wdrożenia niezbędny do właściwego zarządzania danym systemem płatności bezpośrednich lub środkiem rozwoju obszarów wiejskich;
- d) jeśli dokumenty uzupełniające nie mogą być przekazane w formie elektronicznej, to właściwe organy muszą je otrzymać w takich samych terminach jak w przypadku przekazywania drogą nieelektroniczną.

2. Odnosnie do składania wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o płatność państwa członkowskie – zgodnie z warunkami przewidzianymi w ust. 1 – mogą ustanowić procedury uproszczone, jeżeli właściwe organy mają już dostęp do danych, w szczególności, jeśli sytuacja nie uległa zmianie od ostatniego złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność w ramach danego systemu płatności bezpośrednich lub środka rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wykorzystaniu danych pochodzących ze źródeł danych będących w dyspozycji władz krajowych do celów wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność. W takim przypadku państwo członkowskie dopilnowuje, by te źródła danych zapewniały poziom gwarancji niezbędny do prawidłowego zarządzania danymi w celu zagwarantowania wiarygodności, integralności i bezpieczeństwa danych.

3. W miarę możliwości właściwy organ może wystąpić bezpośrednio do źródła o informacje wymagane w jakichkolwiek dokumentach uzupełniających, które należy złożyć wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy lub wnioskiem o płatność.

▼ M1

4. Jeżeli system zintegrowany przewiduje z góry ustalony formularz i odpowiednie materiały graficzne, o których mowa w art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, za pośrednictwem interfejsu opartego na GIS, umożliwiającego przetwarzanie danych przestrzennych i alfanumerycznych wszystkich obszarów zadeklarowanych (zwany dalej „formularzem geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy”), państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wprowadzeniu systemu wstępnych kontroli krzyżowych (zwanymi dalej „kontrolami wstępnymi”), który obejmuje co najmniej kontrole krzyżowe, o których mowa w art. 29 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c) niniejszego rozporządzenia. Wyniki są przekazywane beneficjentowi w terminie 26 dni kalendarzowych po ostatecznym terminie składania pojedynczego wniosku, wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność, o którym mowa w art. 13 niniejszego rozporządzenia. Jeżeli jednak ten okres 26 dni kalendarzowych wygasa przed ostatecznym terminem zgłaszania zmian zgodnie z art. 15 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, wyniki przekazuje się beneficjentowi najpóźniej w dniu kalendarzowym następującym po ostatecznej dacie zgłaszania zmian danego roku.

▼ M1

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przeprowadzeniu takich kontroli wstępnych na poziomie regionalnym, pod warunkiem że system z wykorzystaniem formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy jest ustanowiony na poziomie regionalnym.

5. Jeżeli beneficjent jest grupą osób ubiegających się o wsparcie na rzecz działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, o których mowa w art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (zwaną dalej „kolektywem”), państwo członkowskie może podjąć decyzję o odstępstwie od wymogu określonego w art. 14 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z którym wniosek o płatność zawiera wszystkie informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności do wsparcia, oraz od ograniczenia, o którym mowa w art. 13 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z którym wszystkie istotne dane w celu właściwego zarządzania administracyjnego i finansowego wsparciem należy przekazać przed ostatecznym terminem składania wniosku o płatność, wprowadzając uproszczony roczny wniosek o płatność (zwany dalej „wnioskiem kolektywnym”), który jest składany przez kolektyw.

Artykuły 2, 3, 4, 9, 11, 13, 15, 16, 17 ust. 1 i ust. 3–9 oraz art. 21, 24, 25, 27, 28, 29, 35, 38, 39, 40, 42, 43 i 45 niniejszego rozporządzenia oraz art. 4, 12 i 13 rozporządzenia (UE) nr 640/2014 stosuje się z uwzględnieniem niezbędnych zmian odnośnie do szczególnych wymogów ustanowionych w odniesieniu do wniosków kolektywnych.

W odniesieniu do kolektywów państwa członkowskie do programu rozwoju obszarów wiejskich włączają opis uzgodnień administracyjnych.

▼ B*Artykuł 12***Przepisy ogólne dotyczące pojedynczego wniosku oraz składania wniosków o wsparcie w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich**

1. Jeżeli państwa członkowskie zdecydują zgodnie z art. 72 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, że wnioski o płatności bezpośrednie i wnioski o płatność w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich mają być objęte pojedynczym wnioskiem, art. 20, 21 i 22 niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednio w odniesieniu do szczególnych wymagań ustanowionych dla wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność w ramach tych systemów lub środków.

2. Beneficjent ubiegający się o pomoc lub wsparcie w ramach bezpośrednich płatności obszarowych lub środków rozwoju obszarów wiejskich może złożyć tylko jeden pojedynczy wniosek na rok.

3. Państwa członkowskie przewidują odpowiednie procedury składania wniosków o przyznanie wsparcia w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich.

*Artykuł 13***Ostateczny termin składania pojedynczego wniosku, wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o płatność**

1. Państwa członkowskie określają ostateczne terminy, w których pojedynczy wniosek, wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność mogą być składane. Ostateczne terminy przypadają nie później niż dnia 15 maja każdego roku. Estonia, Łotwa, Litwa, Finlandia i Szwecja mogą jednak ustalić inne terminy składania wniosków, nie późniejsze jednak niż dzień 15 czerwca danego roku kalendarzowego.

▼B

Przy ustalaniu tych ostatecznych terminów państwa członkowskie uwzględniają okres potrzebny do udostępnienia istotnych danych w celu właściwego administracyjnego i finansowego zarządzania pomocą lub wsparciem oraz zapewniają możliwość ustalenia terminów rzeczywistych kontroli.

2. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 78 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, w niektórych strefach podległych wpływowi wyjątkowych warunków klimatycznych ostateczne terminy, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą zostać wyznaczone na późniejszą datę.

*Artykuł 14***Treść pojedynczego wniosku lub wniosku o płatność**

1. Pojedynczy wniosek lub wniosek o płatność zawiera wszystkie informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności do pomocy lub wsparcia, w szczególności:

- a) tożsamość beneficjenta;
- b) szczegóły dotyczące przedmiotowych systemów płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich;
- c) identyfikację uprawnień do płatności zgodnie z systemem identyfikacji i rejestracji przewidzianym w art. 7 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 do celów systemu płatności podstawowej;
- d) szczegóły pozwalające na jednoznaczną identyfikację wszystkich działek rolnych w gospodarstwie, ich powierzchnię wyrażoną w hektarach z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, ich położenie i, jeśli to konieczne, dalsze specyfikacje dotyczące ich użytkowania;
- e) w stosownych przypadkach, szczegółowe dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację gruntów nierolniczych, w odniesieniu do których składany jest wniosek o wsparcie w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich;
- f) w razie potrzeby, wszelkie dokumenty uzupełniające potrzebne do wykazania kwalifikowalności do przedmiotowego systemu lub środka;
- g) oświadczenie beneficjenta, że jest świadomy warunków przedmiotowych systemów płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich;
- h) w stosownych przypadkach, wskazanie przez beneficjenta, że jest objęty wykazem nierolniczych przedsiębiorstw lub rodzajów działalności, o których mowa w art. 9 ust. 2 akapit pierwszy i drugi rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

2. W celu identyfikacji uprawnień do płatności, o których mowa w ust. 1 lit. c), z góry ustalone formularze przekazane beneficjentowi zgodnie z art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 zawierają identyfikację uprawnień do płatności zgodną z systemem identyfikacji i rejestracji przewidzianym w art. 7 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

▼ B

3. W pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej państwa członkowskie mogą odstąpić od stosowania przepisów niniejszego artykułu oraz art. 17 niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do uprawnień do płatności.

▼ M1

4. Do celów płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska zgodnie z tytułem III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, państwa członkowskie mogą upoważnić beneficjenta do zmiany, w należycie uzasadnionych okolicznościach, treści pojedynczego wniosku odnośnie do wykorzystania działek rolnych, o ile nie stawia to beneficjentów w korzystniejszej sytuacji odnośnie do wypełnienia obowiązków w zakresie zazieleniania na podstawie wniosku pierwotnego. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o ostatecznym terminie zgłaszania takich zmian właściwemu organowi.

Jeśli właściwy organ poinformował już beneficjenta o jakimkolwiek przypadku niezgodności w pojedynczym wniosku lub wniosku o płatność lub jeśli powiadomił go o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub jeśli kontrola na miejscu ujawni niezgodności, zmiany zgodnie z ust. 1 nie są dozwolone odnośnie do działek rolnych, których dotyczy taka niezgodność.

*Artykuł 14a***Wnioski kolektywne**

1. Jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości składania wniosków kolektywnych, art. 14 nie ma zastosowania w odniesieniu do takich wniosków kolektywnych.

2. Kolektyw składa jeden wniosek kolektywny na rok.

3. Wniosek kolektywny zawiera wszystkie informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności wsparcia, z wyjątkiem informacji w odniesieniu do zobowiązań objętych działaniami rolno-środowiskowo-klimatycznymi, o których mowa w art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013. Wniosek kolektywny zawiera w szczególności:

- a) tożsamość kolektywu;
- b) niepowtarzalną identyfikację każdego uczestniczącego członka kolektywu;
- c) odniesienie do wniosku o wsparcie złożonego przez kolektyw;
- d) szczegóły dotyczące odnośnych działań rolno-środowiskowo-klimatycznych;
- e) szczegóły pozwalające na jednoznaczną identyfikację wszystkich działek rolnych w gospodarstwie, ich powierzchnię wyrażoną w hektarach z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, ich położenie i, jeśli to konieczne, dalsze specyfikacje dotyczące ich użytkowania;
- f) w stosownych przypadkach, szczegółowe dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację gruntów nierolniczych, w odniesieniu do których składany jest wniosek o wsparcie w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich;
- g) w stosownych przypadkach, wszelkie dokumenty uzupełniające potrzebne do wykazania kwalifikowalności do przedmiotowego środka;

▼ M1

h) oświadczenie kolektywu stwierdzające, że uczestniczący członkowie są świadomi warunków odnoszących się do przedmiotowych środków rozwoju obszarów wiejskich i skutków finansowych w przypadku niezgodności.

Jeżeli wniosek o wsparcie złożony przez kolektyw zawiera informacje, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), d) i h), informacja ta może zostać zastąpiona odesłaniem do tego wniosku o wsparcie.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 akapit pierwszy państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, że wniosek kolektywny zawiera wszystkie szczegóły dotyczące zobowiązań objętych działaniami rolno-środowiskowo-klimatycznymi.

5. Kolektyw powiadamia właściwy organ o każdym zobowiązaniu objętym działaniami rolno-środowiskowo-klimatycznymi nie później niż 14 dni kalendarzowych przed podjęciem zobowiązania. Państwa członkowskie przewidują odpowiednie procedury odnośnie do tego powiadomienia.

Jeżeli dane dotyczące zobowiązań objętych działaniami rolno-środowiskowo-klimatycznymi zawarte są we wniosku kolektywnym zgodnie z ust. 4, zobowiązania nie muszą być zgłaszane zgodnie z niniejszym ustępem akapit pierwszy, chyba że zmiana dotyczy rodzaju, harmonogramu lub lokalizacji zobowiązania.

*Artykuł 15***Zmiany w pojedynczym wniosku lub wniosku o płatność oraz zmiany w następstwie kontroli wstępnych****▼ B**

1. Po ostatecznym terminie złożenia pojedynczego wniosku lub wniosku o płatność poszczególne działki rolne lub indywidualne uprawnienia do płatności mogą być dodane lub dostosowane w pojedynczym wniosku lub wniosku o płatność, pod warunkiem że wymogi wynikające z przedmiotowych systemów płatności bezpośrednich i środków rozwoju obszarów wiejskich są przestrzegane.

Zmian dotyczących użytkowania lub systemu płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich odnośnie do poszczególnych działek rolnych lub odnośnie do uprawnień do płatności zadeklarowanych w pojedynczym wniosku można dokonać na tych samych warunkach.

Jeśli zmiany, o których mowa w akapicie pierwszym i drugim, mają związek z jakimikolwiek dokumentami uzupełniającymi lub umowami, które należy przedłożyć, takie dokumenty lub umowy można również odpowiednio zmieniać.

▼ M1

1a Jeżeli beneficjent został powiadomiony o wynikach kontroli wstępnych, o których mowa w art. 11 ust. 4, beneficjent ten może wprowadzać zmiany do pojedynczego wniosku lub wniosku o płatność w celu zawarcia wszystkich koniecznych korekt w odniesieniu do poszczególnych działek zgodnie z wynikami tych kontroli krzyżowych, jeżeli wykazały możliwą niezgodność.

▼ M6

1b. Jeżeli kontrole w formie monitorowania prowadzone są zgodnie z art. 40a, beneficjenci mogą zmieniać swoje pojedyncze wnioski lub wnioski o płatność dotyczące użytkowania poszczególnych działek rolnych, pod warunkiem że wymogi wynikające z przedmiotowych systemów płatności bezpośrednich i środków rozwoju obszarów wiejskich są przestrzegane.

▼ M1

2. Zmiany dokonane zgodnie z ust. 1 są zgłaszane właściwym organom najpóźniej do dnia 31 maja danego roku, z wyjątkiem Estonii,

▼ M1

Łotwy, Litwy, Finlandii i Szwecji, gdzie są one zgłaszane do dnia 15 czerwca danego roku.

Zgłoszenia takie sporządza się na piśmie lub za pośrednictwem formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą ustalić wcześniejszy ostateczny termin zgłaszania takich zmian. Termin ten nie może jednak nie może przypadać wcześniej niż 15 dni kalendarzowych od ostatecznego terminu na złożenie pojedynczego wniosku lub wniosku o płatność, który to termin ustanowiono zgodnie z art. 13 ust. 1.

▼ M6

2a. Zmiany dokonane w następstwie kontroli wstępnych zgodnie z ust. 1a zgłasza się właściwemu organowi najpóźniej dziewięć dni kalendarzowych po ostatecznym terminie przekazania beneficjentowi wyników kontroli wstępnych, o którym mowa w art. 11 ust. 4.

Zgłoszenia takie sporządza się na piśmie lub za pośrednictwem formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy.

2b. Zmiany wprowadzone zgodnie z ust. 1b zgłasza się właściwemu organowi w terminie ustalonym przez ten właściwy organ. Termin ten wynosi co najmniej 15 dni kalendarzowych przed terminem wypłaty pierwszej raty lub zaliczki na rzecz beneficjentów zgodnie z art. 75 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Zgłoszenia takie sporządza się na piśmie lub za pośrednictwem formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy.

▼ B

3. Jeśli właściwy organ poinformował już beneficjenta o jakimkolwiek przypadku niezgodności w pojedynczym wniosku lub wniosku o płatność lub jeśli powiadomił go o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub jeśli ta kontrola na miejscu ujawni niezgodności, zmiany zgodnie z ust. 1 nie są dozwolone odnośnie do działek rolnych, których dotyczy taka niezgodność.

▼ M6

Do celów akapitu pierwszego obowiązku określonego w art. 40a ust. 1 lit. d) nie uznaje się za powiadomienie beneficjenta o zamiarze przeprowadzenia przez właściwy organ kontroli na miejscu.

▼ B*Artykuł 16***Poprawki do z góry ustalonych formularzy**

Przy składaniu formularza pojedynczego wniosku, wniosku o pomoc lub wniosku o płatność beneficjent wprowadza poprawki w z góry ustalonym formularzu, o którym mowa w art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, jeśli nastąpiły jakiegokolwiek zmiany, szczególnie odnośnie do przeniesień uprawnień do płatności zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, lub jeśli jakakolwiek informacja podana w z góry ustalonym formularzu jest błędna.

▼B

Sekcja 2

Wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemów pomocy obszarowej oraz wnioski o płatność w ramach środków wsparcia obszarowego*Artykuł 17***Szczególne wymogi odnoszące się do wniosków o przyznanie pomocy w ramach systemów pomocy obszarowej oraz wniosków o płatność w ramach środków wsparcia obszarowego****▼M1**

1. W celu identyfikacji wszystkich działek rolnych w gospodarstwie lub gruntów nierolniczych, o których mowa w art. 14 ust. 1 lit. d) i e), właściwy organ dostarcza beneficjentowi formularz geoprzestrzenny wniosku o przyznanie pomocy.

▼B

2. Ust. 1 stosuje się w następujący sposób:

- a) od roku składania wniosków 2016 – do liczby beneficjentów odpowiadającej liczbie niezbędnej do objęcia co najmniej 25 % całkowitego obszaru zatwierdzonego do celów systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej w poprzednim roku;
- b) od roku składania wniosków 2017 – do liczby beneficjentów odpowiadającej liczbie niezbędnej do objęcia co najmniej 75 % całkowitego obszaru zatwierdzonego do celów systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej w poprzednim roku;
- c) od roku składania wniosków 2018 – do wszystkich beneficjentów.

3. Jeżeli beneficjent nie jest w stanie złożyć wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność z wykorzystaniem formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy, właściwy organ zapewnia beneficjentowi:

- a) albo niezbędną pomoc techniczną;
- b) albo z góry ustalone formularze i odpowiednie materiały graficzne w formie papierowej. W tym przypadku właściwy organ przenosi informacje otrzymane od beneficjenta do formularza geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy.

4. W z góry ustalonych formularzach przekazanych beneficjentowi określa się maksymalny kwalifikujący się obszar na działkę referencyjną zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 oraz obszar zatwierdzony w poprzednim roku według działek rolnych do celów systemu płatności podstawowej, systemu jednolitej płatności obszarowej lub obszarowych środków rozwoju obszarów wiejskich.

Materiały graficzne dostarczone beneficjentowi zgodnie z art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wskazują granice oraz unikalną identyfikację działek referencyjnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, oraz granice działek rolnych zatwierdzonych w roku poprzednim, aby umożliwić beneficjentowi prawidłowe wskazanie wielkości i położenia każdej działki rolnej. Od roku składania wniosków 2016 materiały te wskazują również rodzaj, wielkość i lokalizację obszarów proekologicznych zatwierdzonych w roku poprzednim.

▼B

5. Beneficjent jednoznacznie identyfikuje i zgłasza powierzchnię każdej działki rolnej oraz, w stosownych przypadkach, rodzaj, wielkość i lokalizację obszarów proekologicznych. W odniesieniu do płatności z tytułu zazieleniania beneficjent musi również określić sposób wykorzystywania zgłoszonej działki rolnej.

W tym celu beneficjent może potwierdzić informacje przekazane za pomocą z góry ustalonego formularza. Jeżeli jednak informacje dotyczące powierzchni, lokalizacji lub granicy działki rolnej lub, w stosownych przypadkach, wielkości i lokalizacji obszarów proekologicznych nie są poprawne lub są niekompletne, beneficjent poprawia z góry ustalony formularz lub wprowadza w nim zmiany.

Na podstawie poprawek lub uzupełnień wprowadzonych przez beneficjentów do z góry ustalonego formularza, właściwy organ dokonuje oceny, czy niezbędna jest aktualizacja odpowiedniej działki referencyjnej, uwzględniając art. 5 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

6. Jeżeli beneficjent stosuje praktyki równoważne zgodnie z art. 43 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 za pośrednictwem zobowiązań podjętych zgodnie z art. 39 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005⁽¹⁾ lub art. 28 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, zobowiązanie to podaje się we wniosku o przyznanie pomocy z odniesieniem do odpowiedniego wniosku o płatność.

Jeżeli beneficjent stosuje praktyki równoważne za pośrednictwem krajowych lub regionalnych systemów certyfikacji środowiskowej zgodnie z art. 43 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, ust. 4 i 5 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio w odniesieniu do z góry ustalonego formularza i deklaracji beneficjenta.

Do celów wdrożenia na poziomie regionalnym lub wspólnych realizacji zgodnie z art. 46 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 i w odniesieniu do części zobowiązań dotyczących obszaru proekologicznego, które beneficjenci muszą spełnić indywidualnie, beneficjenci uczestniczący we wdrożeniu na poziomie regionalnym lub wspólnych realizacji jednoznacznie identyfikują i deklarują – w odniesieniu do każdej działki rolnej – rodzaj, wielkość i lokalizację obszaru proekologicznego zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu. We wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność beneficjenci wpisują odniesienie do deklaracji o wdrożeniu na poziomie regionalnym lub o wspólnej realizacji, o której to deklaracji mowa w art. 18 niniejszego rozporządzenia.

7. W przypadku obszarów wykorzystywanych do produkcji konopi zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 pojedynczy wniosek zawiera:

- a) wszelkie informacje wymagane do identyfikacji działek obsianych konopiami ze wskazaniem zastosowanych odmian nasion;
- b) wskazanie ilości wykorzystanych nasion (kg na hektar);

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1)

▼ **M5**

c) oficjalne etykiety stosowane na opakowaniach materiału siewnego zgodnie z dyrektywą Rady 2002/57/WE ⁽¹⁾, w szczególności z jej art. 12, lub jakiegokolwiek inny dokument uznany przez dane państwo członkowskie za równoważny; lub, w przypadku odmian dla zachowania bioróżnorodności kwalifikowanych zgodnie z dyrektywą Komisji 2008/62/WE ⁽²⁾, etykiety dostawcy lub nadruk albo stempel stosowany na opakowaniach materiału siewnego odmian dla zachowania bioróżnorodności, o których mowa w art. 18 powyższej dyrektywy.

▼ **M3**

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. c), jeśli siew przypada po ostatecznym terminie złożenia pojedynczego wniosku, etykiety należy dostarczyć najpóźniej do dnia 30 czerwca. Jednak w przypadku konopi uprawianych jako międzyplon etykiety należy dostarczyć w terminie ustalonym przez państwo członkowskie, ale nie później niż do dnia 1 września. Jeśli etykiety należy dostarczyć także innym organom krajowym, to państwa członkowskie mogą ustalić, że po ich dostarczeniu zgodnie z wymienioną literą etykiety zwraca się beneficjentowi. Zwrócone etykiety oznacza się jako wykorzystane przy składaniu wniosku.

▼ **B**

8. W przypadku płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny, przewidzianej w tytule IV rozdział 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, pojedynczy wniosek zawiera:

- a) nazwę odmiany wykorzystanych nasion bawełny;
- b) w stosownych przypadkach, nazwę i adres zatwierdzonej organizacji międzybranżowej, której członkiem jest beneficjent.

9. Obszary, które nie są wykorzystywane do celów systemów pomocy przewidzianych w tytule III, IV i V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub do celów systemów wsparcia w sektorze wina, o których mowa w rozporządzeniu 1308/2013, zgłasza się w jednej lub więcej niż jednej pozycji „inne rodzaje wykorzystania”.

*Artykuł 18***Deklaracja o wdrożeniu na poziomie regionalnym lub o wspólnej realizacji**

Dla każdego wdrożenia na poziomie regionalnym lub wspólnej realizacji zgodnie z art. 46 ust. 5 lub 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 należy przedłożyć deklarację o wdrożeniu na poziomie regionalnym lub o wspólnej realizacji, uzupełniającą wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność każdego z uczestniczących beneficjentów.

Deklaracja zawiera wszelkie niezbędne informacje uzupełniające pozwalające na sprawdzenie zgodności z obowiązkami w zakresie wdrożenia na poziomie regionalnym lub wspólnej realizacji zgodnie z art. 46 ust. 5 lub 6 tego rozporządzenia, w szczególności:

- a) niepowtarzalną identyfikację każdego uczestniczącego beneficjenta;
- b) minimalny odsetek, który każdy z uczestniczących beneficjentów ma spełniać indywidualnie, o którym to odsetku mowa w art. 46 ust. 6 akapit drugi tego rozporządzenia;
- c) całkowitą powierzchnię sąsiednich struktur przyległych obszarów proekologicznych, o których mowa w art. 46 ust. 5 tego rozporządzenia, lub wspólnych obszarów proekologicznych, o których mowa

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 74).

⁽²⁾ Dyrektywa Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidująca pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadziankami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian (Dz.U. L 162 z 21.6.2008, s. 13).

▼B

w art. 46 ust. 6 tego rozporządzenia, w odniesieniu do których obowiązki są spełniane wspólnie;

- d) z góry ustalone materiały graficzne wskazujące granice oraz unikalną identyfikację działek referencyjnych, które mają być wykorzystane do jednoznacznego określenia sąsiednich struktur przyległych obszarów proekologicznych lub wspólnych obszarów proekologicznych i do wskazania ich granic.

W przypadku wdrożenia na poziomie regionalnym, jeżeli szczegółowy plan, o którym mowa w art. 46 ust. 6 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014, zawiera wszystkie informacje wymienione w akapicie drugim niniejszego artykułu, deklarację, o której mowa w akapicie pierwszym, można zastąpić przez odniesienie do planu.

W przypadku wspólnej realizacji deklarację, o której mowa w akapicie pierwszym, uzupełnia się pisemną umową przewidzianą w art. 47 ust. 4 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014.

*Artykuł 19***Wnioski dotyczące uczestnictwa w systemie dla małych gospodarstw i wycofania się z niego**

1. Wnioski złożone w 2015 r. dotyczące uczestnictwa w systemie dla małych gospodarstw, o którym mowa w art. 62 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, zawierają odniesienie do pojedynczego wniosku złożonego przez tego samego beneficjenta w odniesieniu do roku składania wniosków 2015 r. i, w stosownych przypadkach, oświadczenie złożone przez beneficjenta, iż jest on świadomy szczególnych warunków odnoszących się do systemu dla małych gospodarstw, o których to warunkach mowa w art. 64 tego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że wniosek, o którym mowa w akapicie pierwszym, należy przedłożyć razem z pojedynczym wnioskiem lub w ramach pojedynczego wniosku.

2. Od roku składania wniosków 2016 państwa członkowskie przewidują uproszczoną procedurę składania wniosków, o której mowa w art. 72 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

3. Z góry ustalone formularze, które należy stosować w procedurze składania wniosków, o której mowa w ust. 2, są sporządzane na podstawie informacji przekazanych w pojedynczym wniosku złożonym w odniesieniu do roku 2015 i zawierają w szczególności:

- a) wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do ustalenia zgodności z art. 64 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 oraz, w stosownych przypadkach, wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do potwierdzenia, że beneficjent wciąż spełnia przepisy art. 9 tego rozporządzenia;
- b) oświadczenie beneficjenta, iż jest on świadomy szczególnych warunków odnoszących się do systemu dla małych gospodarstw, o których to warunkach mowa w art. 64 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

Jeżeli państwa członkowskie zdecydują się na metodę płatności określoną w art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, bez stosowania jego akapitu trzeciego, z góry ustalone formularze dostarcza się – na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego niniejszego ustępu – zgodnie z sekcją 1 niniejszego rozdziału.

▼B

4. Beneficjenci, którzy zdecydują się wycofać z systemu dla małych gospodarstw w odniesieniu do roku następującego po roku 2015 – zgodnie z art. 62 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub art. 62 ust. 2 tego rozporządzenia – informują właściwy organ o swoim wycofaniu zgodnie z zasadami stosowanymi w państwach członkowskich.

Sekcja 3**Inne wnioski***Artykuł 20***Przepisy szczegółowe odnoszące się do wniosków o przyznanie pomocy**

Jeżeli beneficjent, który nie składa wniosku o pomoc w ramach jakiegokolwiek systemu pomocy obszarowej, ale ubiega się o pomoc w ramach innego systemu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub systemów wsparcia w sektorze wina zgodnie z art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, posiada do swojej dyspozycji użytki rolne, to w swoim wniosku o przyznanie pomocy zgłasza on te użytki zgodnie z art. 17 niniejszego rozporządzenia.

Beneficjent, który podlega wyłącznie obowiązkom w zakresie zasady wzajemnej zgodności zgodnie z art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, w swoim formularzu wniosku o przyznanie pomocy zgłasza użytki, które posiada do swojej dyspozycji, w odniesieniu do każdego roku kalendarzowego, w którym obowiązki te mają zastosowanie.

Państwa członkowskie mogą jednak zwolnić beneficjentów z obowiązków przewidzianych w akapicie pierwszym i drugim, w przypadku gdy odnośne informacje są przekazywane właściwym organom w ramach innych systemów zarządzania i kontroli gwarantujących kompatybilność z systemem zintegrowanym zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

*Artykuł 21***Wymagania w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich i do wniosków o płatność w ramach środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą**

1. Wniosek o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich zdefiniowany w art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 15 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 lub wniosek o płatność w ramach środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą zdefiniowanych w art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 14 tego rozporządzenia zawiera wszystkie informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności do pomocy lub wsparcia, a w szczególności:

- a) tożsamość beneficjenta;
- b) odniesienie do pojedynczego wniosku, jeśli został on wcześniej złożony;
- c) liczbę zwierząt każdego typu, odnośnie do których złożono wniosek o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosek o płatność, oraz w przypadku bydła – kody identyfikacyjne zwierząt;
- d) w stosownych przypadkach, zobowiązanie beneficjenta do utrzymywania zwierząt, o których mowa w lit. c), w gospodarstwie w okresie ustalonym przez państwo członkowskie, oraz informacje o miejscu lub miejscach, gdzie zwierzęta będą utrzymywane w danym okresie;
- e) w stosownych przypadkach, wszelkie dokumenty uzupełniające potrzebne do wykazania kwalifikowalności do przedmiotowego systemu lub środka;

▼ B

f) oświadczenie beneficjenta, że jest świadomy warunków dotyczących przedmiotowej pomocy lub wsparcia.

2. Każdy posiadacz zwierząt ma prawo do otrzymania od właściwych organów, w rozsądnych odstępach czasowych oraz bez nadmiernych opóźnień, informacji przechowywanych w skomputeryzowanej bazie danych zwierząt odnoszących się do niego oraz do jego zwierząt. W trakcie składania wniosku o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosku o płatność beneficjent oświadcza, że zawarte w nim dane są poprawne oraz kompletne albo koryguje niepoprawne dane lub uzupełnia brakujące.

3. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że niektóre informacje, o których mowa w ust. 1, nie muszą być umieszczane we wniosku o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosku o płatność, jeśli zostały już przekazane właściwym organom.

4. Państwa członkowskie mogą wprowadzić procedury, na podstawie których dane zawarte w skomputeryzowanej bazie danych zwierząt mogą być wykorzystywane do celów wniosku o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosku o płatność, pod warunkiem że skomputeryzowana baza danych zwierząt zapewnia poziom bezpieczeństwa i wdrożenia niezbędny do właściwego zarządzania przedmiotowymi systemami pomocy lub środkami wsparcia na poziomie poszczególnych zwierząt.

Takie procedury, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą składać się z systemu, zgodnie z którym beneficjent może ubiegać się o przyznanie pomocy lub wsparcia odnośnie do wszystkich zwierząt, które w dniu lub w okresie ustalonym przez państwo członkowskie kwalifikują się do otrzymania pomocy lub wsparcia na podstawie danych zawartych w skomputeryzowanej bazie danych zwierząt.

W takim przypadku państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zagwarantować, że:

- a) zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do przedmiotowego systemu pomocy lub środka wsparcia, data lub okres, o których mowa w akapicie drugim, są jasno określone i znane beneficjentom;
- b) beneficjent jest świadomy, że wszystkie potencjalnie kwalifikujące się zwierzęta, które okazały się być nieprawidłowo zidentyfikowane lub zarejestrowane w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, są uznawane za zwierzęta, odnośnie do których stwierdzono niezgodności, o których mowa w art. 31 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

▼ M4

4a. W przypadku gatunków o krótkim cyklu produkcyjnym objętych wsparciem na podstawie art. 33 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 państwa członkowskie mogą, ze względu na brak skomputeryzowanej bazy danych, wprowadzić procedury umożliwiające wykorzystywanie danych zawartych w świadectwie uboju lub innych dokumentach potwierdzających do celów wniosków o płatność z tytułu zwierząt gospodarskich. Dane te, w odniesieniu do każdego zwierzęcia, muszą zapewniać poziom gwarancji i wdrożenia niezbędny do właściwego zarządzania danym środkiem wsparcia.

Procedury, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą składać się z systemu, zgodnie z którym beneficjent ubiega się o wsparcie odnośnie do wszystkich zwierząt, które w dniu lub w okresie ustalonym przez państwo członkowskie kwalifikują się do otrzymania wsparcia na podstawie danych zawartych w świadectwie uboju lub innych dokumentach potwierdzających.

▼M4

W takim przypadku państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zagwarantowania, że zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do danego środka wsparcia, data lub okres, o których mowa w akapicie drugim, są jasno określone i znane beneficjentom.

▼B

5. Państwa członkowskie mogą ustalić, że niektóre z informacji, o których mowa w ust. 1, mogą lub są przekazywane za pośrednictwem zatwierdzonego przez nie organu lub zatwierdzonych organów. Jednakże beneficjent pozostaje odpowiedzialny za przekazane dane.

Sekcja 4**Przepisy szczegółowe dotyczące uprawnień do płatności***Artykuł 22***Przydział lub zwiększenie wartości uprawnień do płatności**

1. Wnioski o przydział uprawnień do płatności lub zwiększenie wartości uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej zgodnie z art. 20, 24 i 30, z wyjątkiem ust. 7 lit. e), oraz z art. 39 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 składa się w terminie ustalonym przez państwa członkowskie. Ustalony termin przypada nie później niż dnia 15 maja danego roku kalendarzowego.

Estonia, Łotwa, Litwa, Finlandia i Szwecja mogą jednak ustalić inne terminy składania wniosków, nie późniejsze jednak niż dzień 15 czerwca danego roku kalendarzowego.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wniosek o przydział uprawnień do płatności składany jest w tym samym terminie, co wniosek o przyznanie pomocy w ramach systemu płatności podstawowej.

*Artykuł 23***Odzyskiwanie nienależnych uprawnień do płatności**

1. W przypadku gdy po przydzieleniu beneficjentom uprawnień do płatności zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1307/2013, stwierdza się, że liczba przydzielonych uprawnień do płatności jest zbyt wysoka, liczbę uprawnień do płatności przydzielonych z nadwyżką zwraca się do rezerwy krajowej lub rezerwy regionalnych, o których mowa w art. 30 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

W przypadku gdy błąd, o którym mowa w akapicie pierwszym, popełnił właściwy organ lub inny organ oraz gdy błąd nie mógł zostać wykryty przez beneficjenta w zwykłych okolicznościach, wartość pozostałych uprawnień do płatności przydzielonych temu beneficjentowi jest odpowiednio dostosowywana.

W przypadkach gdy beneficjent, któremu przydzielono zbyt dużą liczbę uprawnień do płatności, w międzyczasie przeniósł uprawnienia do płatności na innych beneficjentów, osoby przejmujące uprawnienia do płatności są związane obowiązkiem przewidzianym w akapicie pierwszym

▼B

proporcjonalnie do liczby uprawnień do płatności, które zostały im przekazane, jeśli beneficjent, któremu początkowo zostały one przydzielone, nie ma do swojej dyspozycji wystarczającej liczby uprawnień do płatności, by pokryć liczbę nienależnych uprawnień do płatności.

2. W przypadku gdy po przydzieleniu beneficjentom uprawnień do płatności zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1307/2013 stwierdza się, że płatności otrzymane przez beneficjenta za 2014 r., o których mowa w art. 26 ust. 2 akapit pierwszy tego rozporządzenia, lub wartość uprawnień do płatności posiadanych przez beneficjenta w dniu składania wniosku za rok 2014, o której mowa w art. 26 ust. 3 akapit pierwszy tego rozporządzenia, lub jednostkowa wartość uprawnień do płatności, o której mowa w art. 26 ust. 5 tego rozporządzenia, lub zwiększanie wartości jednostkowej uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 30 ust. 10 tego rozporządzenia, lub łączna wartość pomocy otrzymanej przez beneficjenta w roku kalendarzowym poprzedzającym wdrożenie systemu płatności podstawowej, o której mowa w art. 40 ust. 3 akapit pierwszy tego rozporządzenia, były zbyt wysokie, wartość tych uprawnień do płatności danego beneficjenta oparta na nieprawidłowej podstawie jest odpowiednio dostosowywana.

Dostosowania tego dokonuje się również względem uprawnień do płatności, które w międzyczasie zostały przeniesione na innych beneficjentów.

Wartość zmniejszeń przekazywana jest do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, o których mowa w art. 30 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

3. W przypadku gdy po przydzieleniu beneficjentom uprawnień do płatności zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1307/2013 stwierdza się, że w odniesieniu do tego samego beneficjenta wystąpiła zarówno sytuacja, o której mowa w ust. 1, jak i sytuacja, o której mowa w ust. 2, dostosowania wartości wszystkich uprawnień do płatności, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się, zanim nienależne uprawnienia do płatności zwracane są do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych zgodnie z ust. 1.

4. Dostosowania liczby lub wartości uprawnień do płatności, o których mowa w niniejszym artykule, nie prowadzą do systematycznego ponownego obliczania pozostałych uprawnień do płatności.

5. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zaniechaniu odzyskiwania nienależnych uprawnień do płatności, gdy całkowita wartość tych uprawnień do płatności określona w rejestrze elektronicznym do identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności w momencie weryfikacji w celu dokonania dostosowania, o którym mowa w niniejszym artykule, wynosi 50 EUR lub mniej w odniesieniu do każdego roku, w którym zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1307/2013 wdrażany jest system płatności podstawowej.

Nienależne kwoty wypłacone w odniesieniu do lat składania wniosków poprzedzających dostosowania są odzyskiwane zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia. Określając takie nienależne kwoty, uwzględnia się wpływ dostosowań przewidzianych w niniejszym artykule na liczbę oraz, w stosownych przypadkach, na wartość uprawnień do płatności dla wszystkich odnośnych lat.

▼B

TYTUŁ III

KONTROLE

ROZDZIAŁ I

*Przepisy wspólne**Artykuł 24***Zasady ogólne**

1. Kontrole administracyjne i kontrole na miejscu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są przeprowadzane w sposób zapewniający skuteczną weryfikację:

- a) poprawności i kompletności informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o wsparcie, wniosku o płatność lub innej deklaracji;
- b) zgodności ze wszystkimi kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami w odniesieniu do przedmiotowego systemu pomocy lub środka wsparcia, warunków, na których przyznaje się pomoc lub wsparcie lub zwolnień z obowiązków;
- c) przestrzegania wymogów i norm odnoszących się do zasady wzajemnej zgodności.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by zgodność ze wszystkimi odpowiednimi warunkami ustanowionymi przez prawo unijne lub w odpowiednich przepisach krajowych i dokumentach zawierających przepisy wykonawcze lub w programie rozwoju obszarów wiejskich mogła być sprawdzona zgodnie ze zbiorem weryfikowalnych wskaźników ustanawianych przez państwa członkowskie.

3. Wyniki kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu ocenia się, aby ustalić, czy wszelkie stwierdzone problemy mogą zasadniczo wiązać się z ryzykiem dla innych podobnych operacji, beneficjentów lub innych podmiotów. W ocenie określa się również przyczyny takich sytuacji, wszelkie dalsze kontrole, które mogą być wymagane, a także niezbędne działania naprawcze i zapobiegawcze.

▼M6

4. Właściwy organ przeprowadza inspekcje fizyczne w terenie, w przypadku gdy fotointerpretacja satelitarnych lub lotniczych ortoobrazów lub innych odpowiednich dowodów, w tym dowodów przedstawionych przez beneficjenta na wniosek właściwego organu, nie dostarcza wyników, które pozwalają na wyciągnięcie ostatecznych wniosków, satysfakcjonujących właściwy organ, w odniesieniu do kwalifikowalności lub, w stosownych przypadkach, właściwej powierzchni obszaru, który jest przedmiotem kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu.

▼B

5. Niniejszy rozdział stosuje się do wszystkich kontroli przeprowadzanych na mocy niniejszego rozporządzenia i nie naruszając przepisów szczegółowych przewidzianych w tytułach IV i V. Ustęp 3 nie ma jednak zastosowania do tytułu V.

*Artykuł 25***Zapowiadanie kontroli na miejscu**

Kontrole na miejscu mogą zostać zapowiedziane, pod warunkiem że nie koliduje to z ich celem lub skutecznością. Zapowiedzenie kontroli następuje z wyprzedzeniem ściśle ograniczonym do niezbędnego minimum i nie przekracza 14 dni.

▼ M1

Jednakże w przypadku kontroli na miejscu odnoszących się do wniosków o przyznanie pomocy z związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosków o płatność w ramach środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą lub zobowiązań zgłoszonych zgodnie z art. 14a ust. 5, zapowiedzenie nie przekracza 48 godzin, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków. Ponadto jeżeli ustawodawstwo stosowane do aktów i norm dotyczących zasady wzajemnej zgodności wymaga, aby kontrole na miejscu miały niezapowiedziany charakter, wymienione zasady mają również zastosowanie w przypadku kontroli na miejscu przeprowadzanych pod kątem przestrzegania zasady wzajemnej zgodności.

▼ B*Artykuł 26***Termin kontroli na miejscu**

1. W przypadku gdy ma to zastosowanie, kontrole na miejscu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu przeprowadza się w tym samym czasie, co pozostałe kontrole przewidziane w prawie unijnym.
2. Do celów środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego, kontrole na miejscu są rozłożone w ciągu roku zgodnie z analizą ryzyka związanego z różnymi zobowiązaniami w ramach każdego środka.

▼ M1

Kontrole na miejscu dotyczące zobowiązań zgłoszonych zgodnie z art. 14a ust. 5 są przeprowadzane w terminach gwarantujących skuteczną weryfikację zgłoszonego zobowiązania.

▼ B

3. Kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie zgodności ze wszystkimi kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami wynikającymi z tych systemów pomocy lub środków wsparcia, dla których dany beneficjent został wybrany zgodnie z art. 34.

Czas trwania kontroli na miejscu jest ściśle ograniczony do niezbędnego minimum.

4. Jeżeli niektóre kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki można sprawdzić tylko w konkretnym okresie, kontrole na miejscu mogą wymagać dodatkowych wizyt w późniejszym terminie. W takim przypadku kontrole na miejscu są koordynowane w taki sposób, aby ograniczyć liczbę i czas trwania takich wizyt u jednego beneficjenta do niezbędnego minimum. W stosownych przypadkach, wizyty takie mogą również być prowadzone w drodze teledetekcji zgodnie z art. 40.

Jeżeli wymagane są wizyty odnoszące się do gruntów ugorowanych, między śródpolnych, stref buforowych, pasów kwalifikujących się hektarów wzdłuż obrzeży lasu, obszarów z międzyplonami lub pokrywą zieloną zgłoszonych jako obszar proekologiczny, liczba tych dodatkowych wizyt w 50 % przypadków dotyczy tego samego beneficjenta wybranego w oparciu o ryzyko, a w pozostałych 50 % przypadków – innych dodatkowo wybranych beneficjentów. Innych dodatkowych beneficjentów wybiera się losowo spośród wszystkich beneficjentów posiadających grunty ugorowane, miedze śródpolne, strefy buforowe, pasy kwalifikujących się hektarów wzdłuż obrzeży lasu, obszary z międzyplonami lub pokrywą zieloną zgłoszone jako obszar proekologiczny, a takie wizyty mogą być ograniczone do obszarów zgłoszonych jako grunty ugorowane, miedze śródpolne, strefy buforowe, pasy kwalifikujących się hektarów wzdłuż obrzeży lasu, obszary z międzyplonami lub pokrywą zieloną.

▼B

W przypadku gdy wymagane są dodatkowe wizyty, do każdej dodatkowej wizyty stosuje się art. 25.

*Artykuł 27***Wzajemne powiadomienia o wynikach kontroli**

W stosownych przypadkach, w kontrolach administracyjnych i kontrolach na miejscu pod kątem kwalifikowalności uwzględnia się podejrzone przypadki niezgodności zgłoszone przez inne służby, jednostki lub organizacje.

Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie odpowiednie ustalenia poczynione w ramach kontroli zgodności z kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami dotyczącymi systemów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub wsparcia w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego były przekazywane do właściwego organu odpowiedzialnego za przyznanie odpowiedniej płatności. Państwa członkowskie zapewniają również, aby publiczne lub prywatne organy certyfikujące, o których mowa w art. 38 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014, powiadamiały właściwy organ odpowiedzialny za przyznawanie płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska o jakichkolwiek ustaleniach istotnych dla prawidłowego przyznawania takiej płatności na rzecz beneficjentów, którzy zdecydowali się na spełnianie zobowiązań w ramach równowagi przez certyfikację.

Jeżeli kontrole administracyjne lub kontrole na miejscu w odniesieniu do środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego obejmują praktyki równoważne, o których mowa w art. 43 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, wyniki takich kontroli są przekazywane do celów dalszych działań w zakresie przyznawania płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska.

*ROZDZIAŁ II****Kontrole administracyjne w ramach systemu zintegrowanego****Artykuł 28***Kontrole administracyjne**

1. Kontrole administracyjne, o których mowa w art. 74 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, łącznie z kontrolami krzyżowymi, pozwalają na wykrycie niezgodności, a w szczególności na ich automatyczne wykrycie za pomocą narzędzi informatycznych. Kontrole te obejmują wszystkie elementy, których kontrola jest możliwa i stosowna za pomocą kontroli administracyjnych. Kontrole te gwarantują, że:

- a) spełnione są kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki w odniesieniu do systemu pomocy lub środka wsparcia;
- b) występuje brak podwójnego finansowania z innych systemów unijnych;
- c) wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność jest kompletny i został złożony w odpowiednim terminie oraz, w stosownych przypadkach, złożone zostały dokumenty uzupełniające i świadczą o kwalifikowalności;
- d) w stosownych przypadkach, istnieje zgodność ze zobowiązaniami długoterminowymi.

▼B

2. W odniesieniu do systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą i środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą – państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, mogą wykorzystywać dowody przekazywane przez inne służby, jednostki lub organizacje w celu sprawdzenia zgodności z kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami, pod warunkiem że dane służby, jednostki lub organizacje spełniają odpowiednie normy, by kontrolować taką zgodność.

*Artykuł 29***Kontrole krzyżowe**

1. W stosownych przypadkach, kontrole administracyjne obejmują kontrole krzyżowe:

- a) odpowiednio – zgłoszonych uprawnień do płatności i zgłoszonych działek rolnych w celu uniknięcia wielokrotnego przyznawania tej samej pomocy lub tego samego wsparcia w odniesieniu do tego samego roku kalendarzowego lub roku składania wniosków oraz w celu zapobiegania przypadkom jakiegokolwiek kumulacji pomocy przyznawanej w ramach systemów pomocy obszarowej wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 i w załączniku VI do rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 ⁽¹⁾ oraz środków wsparcia obszarowego zdefiniowanych w art. 2 akapit drugi pkt 21 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014;
- b) uprawnień do płatności w celu sprawdzenia ich istnienia i kwalifikowalności do pomocy;
- c) zgodności między działkami rolnymi zgłoszonymi w pojedynczym wniosku lub wniosku o płatność a informacjami zawartymi w systemie identyfikacji działek rolnych w odniesieniu do działki referencyjnej zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, w celu sprawdzenia kwalifikowalności określonych obszarów do systemu płatności bezpośrednich lub środków rozwoju obszarów wiejskich;
- d) zgodności między uprawnieniami do płatności a zatwierdzonym obszarem w celu sprawdzenia, czy danym uprawnieniom odpowiada co najmniej równa liczba kwalifikujących się hektarów, zdefiniowanych w art. 32 ust. 2–6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- e) za pośrednictwem skomputeryzowanej bazy danych zwierząt w celu sprawdzenia kwalifikowalności do pomocy lub wsparcia oraz w celu zapobiegania nienależnemu wielokrotnemu przyznawaniu tej samej pomocy lub tego samego wsparcia odnośnie do tego samego roku kalendarzowego lub roku składania wniosków;
- f) zgodności między oświadczeniami beneficjenta zawartymi w pojedynczym wniosku dotyczącymi członkostwa w zatwierdzonej organizacji międzybranżowej, informacjami zgodnie z art. 17 ust. 8 lit. b) niniejszego rozporządzenia a informacjami przekazanymi przez zainteresowane zatwierdzone organizacje międzybranżowe – w celu sprawdzenia kwalifikowalności do zwiększenia pomocy, o którym mowa w art. 60 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16).

▼ B

g) w celu sprawdzenia zgodności z kryteriami zatwierdzania organizacji międzybranżowych oraz wykazu ich członków co najmniej raz na 5 lat.

Do celów akapitu pierwszego lit. c), w przypadku gdy system zintegrowany przewiduje formularze geoprzestrzennego wniosku o przyznanie pomocy, kontrole krzyżowe są przeprowadzane na podstawie przecięcia przestrzennego zdigitalizowanej powierzchni deklarowanej z danymi w systemie identyfikacji działek rolnych. Ponadto kontrole krzyżowe przeprowadza się w celu zapobiegania podwójnemu ubieganiu się o pomoc dla tego samego obszaru.

▼ M6

Dane z wniosków uznanych za niedopuszczalne lub dotyczące wnioskodawców uznanych za niekwalifikujących się do płatności, o których mowa w art. 34 ust. 1, wykorzystuje się do celów akapitu pierwszego lit. a), c) i e) niniejszego ustępu.

▼ B

2. Wykazanie niezgodności w trakcie kontroli krzyżowych powoduje wszczęcie odpowiedniej procedury administracyjnej i, w stosownych przypadkach, przeprowadzenie kontroli na miejscu.

3. Jeżeli działka referencyjna ujęta jest we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność złożonym przez dwóch lub więcej beneficjentów w ramach tego samego systemu pomocy lub środka wsparcia, a zgłoszone działki rolne pokrywają się przestrzennie lub całkowity obszar zgłoszony przekracza maksymalny kwalifikowalny obszar określony zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, a różnica mieści się w granicach tolerancji pomiaru zgodnie z art. 38 niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do tej działki referencyjnej, państwo członkowskie może przewidzieć proporcjonalne zmniejszenie danych obszarów, chyba że beneficjent wykaze, że którykolwiek z pozostałych zainteresowanych beneficjentów zawyżył wielkość swoich obszarów ze szkodą dla tego pierwszego.

*ROZDZIAŁ III**Kontrole na miejscu w ramach systemu zintegrowanego**Sekcja 1***Przepisy wspólne***Artykuł 30***Wskaźnik kontroli w odniesieniu do systemów pomocy obszarowej innych niż płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska**

W odniesieniu do systemów pomocy obszarowej innych niż płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska zgodnie z tytułem III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 (zwanymi dalej „płatnością z tytułu zazieleniania”), próba kontrolna do celów kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku obejmuje co najmniej:

a) 5 % wszystkich beneficjentów składających wnioski o pomoc z systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej zgodnie z tytułem III rozdział 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013. Państwa członkowskie zapewniają, by próba kontrolna zawierała co najmniej 5 % wszystkich beneficjentów zgłaszających użytki rolne, które obejmują głównie obszary utrzymujące się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014;

▼B

- b) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatność redystrybucyjną zgodnie z tytułem III rozdział 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- c) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych zgodnie z tytułem III rozdział 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- d) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatność dla młodych rolników zgodnie z tytułem III rozdział 5 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- e) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatności obszarowe w ramach wsparcia związanego z produkcją zgodnie z tytułem IV rozdział 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- f) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatność w ramach systemu dla małych gospodarstw zgodnie z tytułem V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- g) 30 % wszystkich zgłoszonych obszarów wykorzystywanych do produkcji konopi zgodnie z art. 32 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- h) 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o płatność specyficzną w odniesieniu do bawełny zgodnie z tytułem IV rozdział 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

*Artykuł 31***Wskaźnik kontroli w odniesieniu do płatności z tytułu zazieleniania**

1. W odniesieniu do płatności z tytułu zazieleniania próba kontrolna do celów kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku obejmuje co najmniej:

- a) 5 % beneficjentów zobowiązanych do stosowania praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (zwanymi dalej „praktykami w zakresie zazieleniania”), którzy nie stanowią części populacji kontroli, o których mowa w lit. b) i c) (zwanymi dalej „populacjami kontroli w zakresie zazieleniania”); próba ta obejmuje jednocześnie przynajmniej 5 % wszystkich beneficjentów posiadających obszary pokryte trwałymi użytkami zielonymi, które są wrażliwe pod względem środowiskowym, na obszarach objętych dyrektywą Rady 92/43/EEC ⁽¹⁾ lub dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/ ⁽²⁾, oraz dalszych obszarach wrażliwych pod względem środowiskowym, o których mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- b) 3 %:
  - (i) albo wszystkich beneficjentów kwalifikujących się do płatności z tytułu zazieleniania, którzy są zwolnieni ze zobowiązań dotyczących dywersyfikacji upraw i obszaru proekologicznego, gdyż nie osiągają progów, o których mowa w art. 44 i 46 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, i którzy nie są objęci zobowiązaniami, o których mowa w art. 45 tego rozporządzenia;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EEG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

▼ B

- (ii) lub, w latach, w których art. 44 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014 nie ma zastosowania w danym państwie członkowskim, beneficjentów kwalifikujących się do płatności z tytułu zazieleniania, którzy są zwolnieni ze zobowiązań dotyczących dywersyfikacji upraw i obszaru proekologicznego, gdyż nie osiągają progów, o których mowa w art. 44 i 46 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, i którzy nie są objęci zobowiązaniami, o których mowa w art. 45 ust. 1 tego rozporządzenia;
- c) 5 % wszystkich beneficjentów zobowiązanych do stosowania praktyk w zakresie zazieleniania i krajowych lub regionalnych systemów certyfikacji środowiskowej, o których mowa w art. 43 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- d) 5 % wszystkich beneficjentów uczestniczących we wdrożeniu na poziomie regionalnym zgodnie z art. 46 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- e) 5 % wszystkich beneficjentów uczestniczących we wspólnej realizacji zgodnie z art. 46 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- f) 100 % sąsiednich struktur przyległych obszarów proekologicznych, o których mowa w art. 46 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014;

▼ M6

- g) 100 % wszystkich działek, których dotyczy obowiązek ponownego przekształcenia gruntów w trwałe użytki zielone zgodnie z art. 42 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014;

▼ B

- h) 20 % wszystkich beneficjentów zobowiązanych do ponownego przekształcenia gruntów w trwałe użytki zielone zgodnie z art. 44 ust. 2 i 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014.

2. Beneficjenci, którzy przestrzegają praktyk w zakresie zazieleniania poprzez praktyki równoważne zgodnie z przepisami art. 43 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub którzy uczestniczą w systemie dla małych gospodarstw zgodnie z art. 61 tego rozporządzenia lub którzy dla całego gospodarstwa spełniają wymogi ustanowione w art. 29 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 ⁽¹⁾ w odniesieniu do rolnictwa ekologicznego, nie stanowią części próby kontrolnej i nie są wliczani do wskaźników kontroli określonych w niniejszym artykule.

▼ M1

3. Jeżeli obszary proekologiczne nie są zidentyfikowane w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, wskaźnik kontroli określony w ust. 1 lit. a) i c)-e), uzupełnia się o 5 % wszystkich beneficjentów z odpowiedniej populacji kontrolnej, którzy są zobowiązani do utrzymywania obszaru proekologicznego na powierzchni użytków rolnych zgodnie z art. 43 i 46 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

▼ B

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania w przypadku, gdy system zarządzania i kontroli gwarantuje, że wszystkie zgłoszone obszary proekologiczne zostały zidentyfikowane i, w stosownych przypadkach, zarejestrowane w systemie identyfikacji działek rolnych zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. c) rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 przed dokonaniem płatności.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1).

▼B*Artykuł 32***Wskaźnik kontroli w odniesieniu do środków rozwoju obszarów wiejskich**

1. Próba kontrolna w przypadku przeprowadzanych corocznie kontroli na miejscu obejmuje co najmniej 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o wsparcie ze środków rozwoju obszarów wiejskich. W odniesieniu do środków określonych w art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 wskaźnik kontroli wynoszący 5 % należy osiągnąć na poziomie każdego środka.

Taka próba kontrolna odpowiada również co najmniej 5 % beneficjentów działania przewidzianego w art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, którzy stosują praktyki równoważne, o których mowa w art. 43 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku grup osób, o których mowa w art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, każdego członka takich grup można uznać za beneficjenta do celów obliczania wskaźnika kontroli określonego w ust. 1.

▼M1

2a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2, jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości złożenia wniosku kolektywnego, próba kontrolna do celów kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku obejmuje co najmniej:

- a) 5 % wszystkich kolektywów składających wnioski kolektywne; próba ta obejmuje jednocześnie co najmniej 5 % całkowitego obszaru zadeklarowanego we wniosku kolektywnym zgodnie z art. 14a ust. 3 oraz
- b) 5 % zobowiązań zgłoszonych zgodnie z art. 14a ust. 5.

▼B

3. W przypadku beneficjentów wieloletniego wsparcia przyznanego zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. a), art. 28, 29 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 lub art. 36 lit. a) ppkt (iv) i (v) oraz lit. b) ppkt (i), (iii) i (v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, obejmującego płatności przekraczające okres pięciu lat, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję – po piątym roku płatności – o kontroli co najmniej 2,5 % wspomnianych beneficjentów.

Akapit pierwszy stosuje się do wsparcia przyznanego na mocy art. 28 ust. 6 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 po piątym roku płatności w odniesieniu do odpowiedniego zobowiązania.

▼M1

Jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości składania wniosku kolektywnego, niniejszy ustęp nie ma zastosowania w odniesieniu do kolektywów.

▼B

4. Beneficjenci poddani kontroli zgodnie z ust. 3 nie są brani pod uwagę do celów ust. 1.

*Artykuł 33***Wskaźnik kontroli w odniesieniu do systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą**

1. W przypadku systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą próba kontrolna – do celów przeprowadzanych corocznie kontroli na miejscu w odniesieniu do każdego systemu pomocy – obejmuje co najmniej 5 % wszystkich beneficjentów ubiegających się o pomoc z odpowiedniego systemu pomocy.

Jednak w przypadku gdy skomputeryzowana baza danych zwierząt nie zapewnia poziomu bezpieczeństwa i wdrożenia niezbędnego do należytego zarządzania danym systemem pomocy, odsetek ten wynosi dla takiego systemu pomocy 10 %.

▼ B

Wybrana próba kontrolna obejmuje co najmniej 5 % wszystkich zwierząt, odnośnie do których złożono wnioski o przyznanie pomocy w ramach danego systemu pomocy.

2. W stosownych przypadkach, próba kontrolna do celów przeprowadzanych corocznie kontroli na miejscu obejmuje 10 % innych służb, jednostek lub organizacji, które dostarczyły dowody w celu sprawdzenia zgodności z kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami, o których mowa w art. 28 ust. 2.

▼ M2*Artykuł 33a*

Wskaźnik dodatkowych kontroli w przypadku kontroli na miejscu przeprowadzanych jako działanie następcze u beneficjentów, o których mowa w art. 19a ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014

1. Beneficjenci systemu pomocy obszarowej lub środka wsparcia, których objęto obniżoną karą administracyjną zgodnie z art. 19a ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 z powodu wykrytego w wyniku kontroli na miejscu zawyżenia deklaracji, zostają poddani powtórnej kontroli na miejscu w odniesieniu do tego systemu pomocy obszarowej lub środka wsparcia w kolejnym roku składania wniosków.

▼ M6

2. Powtórna kontrolna na miejscu, o której mowa w ust. 1, nie jest konieczna, jeżeli zidentyfikowane zawyżenie deklaracji doprowadziło do aktualizacji odpowiedniej działki referencyjnej w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 w roku ustalenia, lub jeżeli kontrole w formie monitorowania, o których mowa w art. 40a niniejszego rozporządzenia, są prowadzone w odniesieniu do przedmiotowego programu pomocy lub środka wsparcia w następnym roku składania wniosków i umożliwiają właściwemu organowi ustalenie, czy należy zastosować karę administracyjną określoną w art. 19a ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

▼ B*Artykuł 34***Wybór próby kontrolnej****▼ M6**

1. Wnioski uznane za niedopuszczalne lub wnioskodawcy uznani za niekwalifikujących się do płatności w momencie składania wniosku lub po kontroli administracyjnej lub kontroli na miejscu nie stanowią części populacji kontrolnej.

2. Do celów art. 30 i 31 w ramach wyboru próby należy zapewnić, aby:

- a) 1–1,25 % populacji kontrolnej, o której mowa w art. 30 lit. a)–f) i h) oraz art. 31 ust. 1 lit. a), c), d) i e), wybierano losowo;
- b) 0,6–0,75 % populacji kontrolnej, o której mowa w art. 31 ust. 1 lit. b), wybierano losowo;
- c) 4–5 % populacji kontrolnej, o której mowa w art. 31 ust. 1 lit. h) wybierano losowo;
- d) pozostałą liczbę beneficjentów z próby kontrolnej, o której mowa w art. 31 ust. 1 lit. a)–e) i h), wybierano na podstawie analizy ryzyka.

▼ M6

Do celów art. 31 państwa członkowskie zapewniają reprezentatywność próby kontrolnej w odniesieniu do różnych praktyk.

Dodatkowych beneficjentów, którzy zostaną poddani kontroli na miejscu do celów art. 31 ust. 3 akapit pierwszy, wybiera się na podstawie analizy ryzyka.

3. Do celów art. 32 i 33 wybiera się losowo 20–25 % minimalnej liczby beneficjentów, którzy zostaną poddani kontroli na miejscu, a w przypadku stosowania art. 32 ust. 2a – 100 % kolektywów i 20–25 % zobowiązań, które zostaną poddane kontroli na miejscu. Pozostałą liczbę beneficjentów i zobowiązań, którzy/które zostaną poddani/poddane kontroli na miejscu, wybiera się na podstawie analizy ryzyka.

Do celów art. 32 i 33 losowa część próby może również obejmować beneficjentów już wybranych losowo zgodnie z ust. 2 lit. a), b) i c) albo dodatkowych beneficjentów wybranych losowo zgodnie z art. 26 ust. 4 akapit drugi, albo jednych i drugich. Liczba takich beneficjentów w próbie kontrolnej nie przekracza ich odsetka w populacji kontrolnej.

Do celów art. 32 państwa członkowskie mogą, w wyniku analizy ryzyka, wybrać konkretne środki rozwoju obszarów wiejskich, które mają zastosowanie do beneficjentów.

▼ B

4. Jeżeli liczba beneficjentów, którzy mają zostać poddani kontroli na miejscu, przekracza minimalną liczbę beneficjentów, o których mowa w art. 30–33, odsetek wybranych losowo beneficjentów w dodatkowej próbie nie przekracza 25 %.

▼ M6

4a. Do celów art. 30–33 i art. 40a ust. 1 lit. c) można wybrać tego samego beneficjenta, aby osiągnąć przedmiotowy minimalny wskaźnik kontroli, pod warunkiem że nie wpływa to na skuteczność wyboru wymaganych prób opartych na analizie ryzyka.

Kontrola na miejscu w odniesieniu do wybranych beneficjentów może być ograniczona do systemu pomocy lub środka rozwoju obszarów wiejskich, w odniesieniu do którego zostali oni wybrani, jeżeli osiągnięto już minimalne wskaźniki kontroli dla innych systemów pomocy lub środków wsparcia, o które się ubiegali.

▼ B

5. Skuteczność analizy ryzyka ocenia się i aktualizuje co roku poprzez:

a) ustalenie znaczenia każdego czynnika ryzyka;

▼ M6

b) porównanie wyników, jeśli chodzi o różnicę między obszarem zgłoszonym a obszarem zatwierdzonym dla próby opartej na analizie ryzyka i próby dobranej losowo; lub porównanie wyników, jeśli chodzi o różnicę między zwierzetami zgłoszonymi a zwierzetami zatwierdzonymi dla próby opartej na analizie ryzyka i próby dobranej losowo;

▼ B

c) uwzględnienie szczególnej sytuacji i, w stosownych przypadkach, zmiany znaczenia czynników ryzyka w danym państwie członkowskim;

d) uwzględnienie charakteru niezgodności, która wymaga zwiększenia wskaźnika kontroli zgodnie z art. 35.

▼B

6. Właściwy organ przechowuje informacje o powodach wyboru każdego z beneficjentów do kontroli na miejscu. Inspektor, który przeprowadza kontrolę na miejscu, otrzymuje odpowiednie informacje przed jej rozpoczęciem.

7. W stosownych przypadkach, doboru próby kontrolnej można dokonać częściowo na podstawie dostępnych informacji przed ostatecznym terminem, o którym mowa w art. 13. Prowizoryczną próbę uzupełnia się, gdy dostępne są już wszystkie odnośne wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o wsparcie.

*Artykuł 35***Zwiększenie wskaźnika kontroli**

Jeżeli kontrole na miejscu ujawnią poważne niezgodności w kontekście danego systemu pomocy lub środka wsparcia lub w danym regionie bądź jego części, właściwy organ odpowiednio zwiększa odsetek beneficjentów, którzy zostaną poddani kontroli na miejscu w roku następnym.

*Artykuł 36***Zmniejszenie próby kontrolnej**

1. Wskaźniki kontroli określone w niniejszym rozdziale mogą zostać zmniejszone jedynie w odniesieniu do systemów pomocy lub środków wsparcia wskazanych w niniejszym artykule.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 30 lit. a), b) i f) państwa członkowskie mogą – w odniesieniu do systemu płatności podstawowej, systemu jednolitej płatności obszarowej, płatności redystrybucyjnej i systemu dla małych gospodarstw – podjąć decyzję o zmniejszeniu minimalnego poziomu kontroli na miejscu przeprowadzanych rocznie na dany system do 3 %.

▼MI

Akapit pierwszy ma zastosowanie jedynie wtedy, jeśli zgodnie z art. 17 ust. 2 w odniesieniu do wszystkich beneficjentów stosowany jest system przecięcia przestrzennego wszystkich wniosków o przyznanie pomocy z systemem identyfikacji działek rolnych.

W odniesieniu do roku składania wniosków 2015 wskaźnik błędów wykrytych w próbie losowej poddanej kontroli na miejscu nie może przekroczyć 2 % w ciągu dwóch poprzedzających lat budżetowych. Ten wskaźnik błędów zostaje poświadczony przez dane państwo członkowskie zgodnie z ustanowioną metodologią opracowaną na szczeblu unijnym.

W odniesieniu do roku składania wniosków 2016 wskaźnik błędów wykrytych w próbie losowej poddanej kontroli na miejscu nie może przekroczyć 2 % w ciągu poprzedzającego roku budżetowego. Ten wskaźnik błędów zostaje poświadczony przez dane państwo członkowskie zgodnie z ustanowioną metodologią opracowaną na szczeblu unijnym, uwzględniając art. 7 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 908/2014 ⁽¹⁾.

▼B

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 30 lit. a), b) i f), państwa członkowskie mogą – w odniesieniu do systemu płatności podstawowej, systemu jednolitej płatności obszarowej, płatności redystrybucyjnej i systemu dla małych gospodarstw – podjąć decyzję o ograniczeniu

⁽¹⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 908/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 r. ustanawiające zasady dotyczące stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, przepisów dotyczących kontroli, zabezpieczeń i przejrzystości (Dz.U. L 255 z 28.8.2014, s. 59).

▼B

próby kontrolnej do próby wybranej zgodnie z art. 34 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), jeżeli przeprowadzane są kontrole na podstawie ortoobrazów stosowanych do aktualizacji systemu identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

Akapit pierwszy ma zastosowanie jedynie, jeśli państwa członkowskie systematycznie aktualizują system identyfikacji działek rolnych i kontrolują wszystkich beneficjentów na całym obszarze objętym tym systemem w okresie maksymalnie trzech lat, obejmując kontrolą rocznie co najmniej 25 % kwalifikujących się hektarów zarejestrowanych w systemie identyfikacji działek rolnych. Ten minimalny odsetek kontroli rocznie nie ma jednak zastosowania do państw członkowskich, gdzie w systemie identyfikacji działek rolnych zarejestrowanych jest mniej niż 150 000 kwalifikujących się hektarów.

Przed zastosowaniem akapitu pierwszego państwa członkowskie dokonują – w okresie trzech poprzedzających lat – pełnej aktualizacji systemu identyfikacji w odniesieniu do przedmiotowych działek rolnych.

W dniu ich wykorzystania do celów aktualizacji systemu identyfikacji działek rolnych ortoobrazy nie mogą być starsze niż 15 miesięcy.

Jakość systemu identyfikacji działek rolnych, podlegająca ocenie zgodnie z art. 6 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 w ciągu dwóch lat poprzedzających stosowanie akapitu pierwszego, musi być wystarczająca do zapewnienia skutecznej weryfikacji warunków, zgodnie z którymi przyznawana jest pomoc.

Decyzja, o której mowa w akapicie pierwszym, może zostać podjęta na szczeblu krajowym lub regionalnym. Do celów niniejszego akapitu region składa się z całej powierzchni objętej zakresem jednego lub kilku niezależnych systemów identyfikacji działek rolnych.

▼M1

Ustęp 2 akapitu trzeci i czwarty stosuje się odpowiednio.

▼B

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 32 ust. 1 państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zmniejszeniu minimalnego poziomu kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku kalendarzowego do 3 % beneficjentów ubiegających się o wsparcie ze środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego.

▼M1

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania do beneficjentów, którzy stosują praktyki równoważne, o których mowa w art. 43 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 ani do kolektywów i zobowiązań wybranych zgodnie z art. 32 ust. 2a niniejszego rozporządzenia.

▼B

5. ►**M1** Ustępy 2, 3 i 4 mają zastosowanie jedynie, jeśli spełnione są ogólne warunki zmniejszenia minimalnego poziomu kontroli na miejscu, ustanowione w art. 41 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 908/2014. ◀ W przypadku, gdy którykolwiek z tych warunków lub warunków określonych w ust. 2 lub 3 niniejszego artykułu nie jest już dłużej spełniany, państwa członkowskie niezwłocznie uchylają swoją decyzję o zmniejszeniu minimalnego poziomu kontroli na miejscu i stosują minimalny poziom kontroli na miejscu określony w art. 30 lit. a), b) i f) lub art. 32, począwszy od następnego roku składania wniosków w odniesieniu do przedmiotowych systemów pomocy lub środków wsparcia.

▼B

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 30 lit. g), jeżeli państwo członkowskie wprowadza system wcześniejszej zgody na uprawę konopi, minimalny poziom kontroli na miejscu może zostać zmniejszony do 20 % obszarów zgłoszonych do produkcji konopi, o których mowa w art. 32 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

W takim przypadku na rok przed zastosowaniem zmniejszonego wskaźnika kontroli, państwo członkowskie powiadamia Komisję o szczegółowych zasadach i warunkach związanych z jego systemem uprzedniego zatwierdzania. Wszelkie zmiany tych szczegółowych zasad i warunków są niezwłocznie zgłaszane Komisji.

Sekcja 2

Kontrole na miejscu w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy w ramach systemów pomocy obszarowej oraz wniosków o płatność w ramach środków wsparcia obszarowego

Artykuł 37

Elementy kontroli na miejscu

1. Kontrole na miejscu obejmują wszystkie działki rolne, odnośnie do których złożono wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 lub wnioski o wsparcie w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich objętych zakresem systemu zintegrowanego.

W odniesieniu do kontroli środków rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w art. 21 ust. 1 lit. a) oraz w art. 30 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, kontrole na miejscu obejmują również wszystkie grunty nierolnicze, odnośnie do których złożono wniosek o wsparcie.

Na podstawie wyników kontroli właściwy organ dokonuje oceny, czy niezbędna jest aktualizacja odpowiedniej działki referencyjnej, uwzględniając art. 5 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

2. Kontrole na miejscu obejmują pomiar obszaru i weryfikację kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków dotyczących obszaru zgłoszonego przez beneficjenta w ramach systemów pomocy lub środków wsparcia, o których mowa w ust. 1.

W przypadku beneficjentów, którzy ubiegają się o płatności bezpośrednie w ramach systemów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 i których użytki rolne obejmują głównie obszary utrzymujące się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, kontrola na miejscu obejmuje również weryfikację minimalnych działań prowadzonych na tych obszarach, o których to działaniach mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

3. Kontrole na miejscu odnoszące się do praktyk w zakresie zazieleniania obejmują wszystkie obowiązki beneficjenta. W stosownych przypadkach, przestrzeganie progów, o których mowa w art. 44 i 46 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, umożliwiających zwolnienie z praktyk, stanowi część kontroli na miejscu. Niniejszy akapit stosuje się również do kontroli na miejscu przeprowadzanych w odniesieniu do krajowych lub regionalnych systemów certyfikacji środowiskowej, o których mowa w art. 43 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

▼ B

Jeżeli kontrola na miejscu dotyczy wdrażania na poziomie regionalnym zgodnie z art. 46 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, kontrola na miejscu obejmuje również pomiar obszaru i weryfikację obowiązków nałożonych przez państwo członkowskie na beneficjentów lub grupy beneficjentów.

Jeżeli kontrola na miejscu dotyczy wspólnej realizacji zgodnie z art. 46 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, kontrola na miejscu obejmuje:

- a) weryfikację kryteriów bliskiej odległości zgodnie z art. 47 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014;
- b) pomiar obszaru i weryfikację kryteriów sąsiadujących obszarów proekologicznych;
- c) w stosownych przypadkach, dodatkowe obowiązki nałożone przez państwo członkowskie na beneficjentów lub grupy beneficjentów;
- d) indywidualne zobowiązania w zakresie zazieleniania, które mają być przestrzegane przez beneficjenta uczestniczącego we wspólnej realizacji.

▼ M1

4. W odniesieniu do kolektywów wybranych zgodnie z art. 32 ust. 2a lit. a) kontrole na miejscu obejmują pomiar obszaru, weryfikację kryteriów kwalifikowalności i innych obowiązków dotyczących obszaru zadeklarowanego we wniosku kolektywnym.

W odniesieniu do zobowiązań wybranych zgodnie z art. 32 ust. 2a lit. b) kontrola na miejscu obejmuje weryfikację zgłoszonych zobowiązań.

▼ B*Artykuł 38***Pomiar obszaru****▼ M6**

1. Kontrole kwalifikowalności i faktyczny pomiar powierzchni działek rolnych w ramach kontroli na miejscu mogą być ograniczone do próby dobranej losowo obejmującej co najmniej 50 % działek rolnych, w odniesieniu do których złożono wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność w ramach systemów pomocy obszarowej lub środków rozwoju obszarów wiejskich. Jeżeli w toku kontroli takiej próby wykazana zostanie niezgodność, wszystkie działki rolne należy poddać pomiarowi i kontrolom kwalifikowalności lub należy ekstrapolować wnioski z próby.

▼ B

2. Powierzchnię działek rolnych mierzy się za pomocą dowolnych środków zapewniających jakość pomiaru przynajmniej równoważną wymaganej przez obowiązujące na poziomie Unii normy techniczne.

3. Właściwe organy mogą wykorzystywać teledetekcję zgodnie z artykułem 40 oraz techniki globalnych systemów nawigacji satelitarnej (GNSS) tam, gdzie jest to możliwe.

4. Jedna wartość bufora tolerancji powinna być zdefiniowana dla wszystkich pomiarów powierzchni wykonanych z wykorzystaniem GNSS lub orto-zobrazowań. Do tego celu stosowane narzędzia pomiarowe powinny być zwalidowane o przynajmniej jedną klasę bufora tolerancji niższej niż jedna wartość. Jednakże jedna wartość tolerancji nie może przekraczać 1,25 m.

Maksymalna tolerancja w odniesieniu do każdej działki rolnej nie może w żadnym przypadku przekraczać 1,0 ha w wartościach bezwzględnych.

▼ B

Jednakże w przypadku środków, o których mowa w art. 21 ust. 1 lit. a) oraz w art. 30 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, w odniesieniu do terenów leśnych państwa członkowskie mogą określić odpowiednie tolerancje, które w żadnym przypadku nie mogą być większe niż podwójna wartość tolerancji określona w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

5. Całkowity obszar działki rolnej może być brany pod uwagę przy pomiarze, pod warunkiem że jest w pełni kwalifikowalny. W innych przypadkach uwzględnia się powierzchnię kwalifikowalną netto. W tym celu, w stosownych przypadkach, można stosować system proporcjonalny, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

6. Aby obliczyć udział różnych upraw w celu dywersyfikacji upraw, o której mowa w art. 44 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, do celów pomiaru uwzględnia się obszar faktycznie zajęty pod daną uprawę zgodnie z art. 40 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014. Na obszarach, na których stosuje się uprawę mieszaną, pod uwagę bierze się całkowity obszar zajęty pod uprawę mieszaną zgodnie z art. 40 ust. 3 akapit pierwszy i drugi tego rozporządzenia lub zajęty pod uprawę mieszaną zgodnie z art. 40 ust. 3 akapit trzeci tego rozporządzenia.

7. Jeżeli stosowanie ►**M6** art. 17 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 ◀ może prowadzić do sztucznego podziału powierzchni przyległych działek rolnych z rodzajem jednorodnego pokrycia terenu na odrębne działki rolne, to tę powierzchnię przyległych działek rolnych z rodzajem jednorodnego pokrycia terenu należy zmierzyć w ramach pojedynczego pomiaru przedmiotowych działek rolnych.

8. W stosownych przypadkach, na działce rolnej – do celów systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej zgodnie z tytułem III rozdział 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 – i na nakładającej się na nią, przestrzenie różnej działce rolnej – do celów pozostałych systemów pomocy obszarowej lub środków rozwoju obszarów wiejskich – przeprowadza się ►**M6** osobne pomiary ◀.

*Artykuł 39***Weryfikacja warunków kwalifikowalności****▼ M6**

1. Kwalifikowalność działek rolnych weryfikuje się za pomocą wszelkich odpowiednich środków, w tym za pomocą dowodów przedstawionych przez beneficjenta na wniosek właściwego organu. Weryfikacja ta, w stosownych przypadkach, obejmuje również sprawdzenie uprawy. W tym celu, w uzasadnionych przypadkach, wymaga się dodatkowych dowodów.

▼ B

2. W przypadku trwałych użytków zielonych nadających się do wypasu i stanowiących element utrwalonych praktyk lokalnych w przypadkach, gdy trawy i inne pastewne rośliny zielne tradycyjnie nie są roślinnością dominującą na obszarach wypasu, do kwalifikującego się obszaru mierzonych zgodnie z art. 38 niniejszego rozporządzenia można, w stosownych przypadkach, zastosować współczynnik zmniejszenia zgodnie z art. 32 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013. Jeśli obszar jest użytkowany wspólnie, właściwe organy przypisują go poszczególnym beneficjentom proporcjonalnie do jego użytkowania lub prawa do jego użytkowania.

▼ B

3. Elementy krajobrazu zgłoszone przez beneficjentów jako obszary proekologiczne, które nie są włączone do kwalifikującego się obszaru zgodnie z art. 9 i 10 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014, weryfikuje się zgodnie z tymi samymi zasadami, które mają zastosowanie do kwalifikującego się obszaru.

4. W odniesieniu do kontroli środków rozwoju obszarów wiejskich i jeżeli państwa członkowskie dopuszczają przeprowadzenie poszczególnych elementów kontroli na miejscu na podstawie prób, próby te muszą zapewniać rzetelny i reprezentatywny poziom kontroli. Państwa członkowskie ustanawiają kryteria doboru próby. Jeżeli kontrole przeprowadzone na wspomnianej próbie wykażą jakiegokolwiek niezgodności, wielkość i zakres próby należy odpowiednio zwiększyć.

*Artykuł 40***Kontrole z wykorzystaniem teledetekcji**

Jeżeli państwo członkowskie przeprowadza kontrole na miejscu z wykorzystaniem teledetekcji, właściwy organ:

a) dokonuje fotointerpretacji ortoobrazów (satelitarnych lub lotniczych) wszystkich działek rolnych przypadających na dany wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność podlegający kontroli w celu rozpoznania rodzaju pokrycia terenu i, w stosownych przypadkach, rodzaju uprawy oraz w celu pomiaru powierzchni;

▼ M6

b) przeprowadza fizyczne inspekcje w terenie na wszystkich działkach rolnych, w przypadku których fotointerpretacja lub inne odpowiednie dowody przedstawione na wniosek właściwego organu nie umożliwiają sprawdzenia dokładności deklaracji obszarów w sposób zadowalający właściwy organ;

▼ B

c) przeprowadza wszelkie kontrole wymagane w celu sprawdzenia zgodności z kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami odnośnie do działek rolnych;

d) podejmuje działania alternatywne, aby objąć pomiarem zgodnie z art. 38 ust. 1 wszelkie działki nie objęte obrazami.

▼ M6*Artykuł 40a***Kontrole w formie monitorowania**

1. Właściwe organy mogą prowadzić kontrole w formie monitorowania. W przypadku gdy się na to zdecydują:

a) ustanawiają procedurę regularnych i systematycznych obserwacji, śledzenia i oceny wszystkich kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków, które można monitorować przy pomocy danych pochodzących z satelitów Sentinel programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości, przez okres umożliwiający stwierdzenie kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano;

b) w stosownych przypadkach, w celu stwierdzenia kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano, prowadzą odpowiednie działania następcze;

▼ **M6**

- c) prowadzą kontrole w odniesieniu do 5 % beneficjentów, których dotyczą kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki, których nie można monitorować przy pomocy danych pochodzących z satelitów Sentinel programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości, i które są odpowiednie do stwierdzenia kwalifikowalności pomocy lub wsparcia. Losowo wybiera się 1–1,25 % beneficjentów. Pozostałych beneficjentów wybiera się na podstawie analizy ryzyka;
- d) informują beneficjentów o decyzji dotyczącej przeprowadzenia kontroli w formie monitorowania i ustanawiają odpowiednie narzędzia do komunikacji z beneficjentami co najmniej w sprawie ostrzeżeń i wnioskowanych dowodów do celów lit. b) i c).

Do celów lit. b) i c) inspekcje fizyczne w terenie przeprowadza się wtedy, gdy odpowiednie dowody, w tym dowody przedstawione przez beneficjenta na wniosek właściwego organu, nie pozwalają na stwierdzenie kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano. Inspekcje fizyczne w terenie mogą ograniczać się do kontroli kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków, odpowiednich dla stwierdzenia kwalifikowalności pomocy lub wsparcia, o które wnioskowano.

2. Jeżeli właściwy organ prowadzi kontrole w formie monitorowania zgodnie z ust. 1, może przedstawić skuteczne procedury operacyjne spełniające wymogi określone w art. 7, 17 i 29 niniejszego rozporządzenia oraz udowodnił, że jakość systemu identyfikacji działek rolnych jest taka, jak oceniono zgodnie z art. 6 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014:

- a) art. 25, 26, 30, 31, 32, 34, 35, 36, art. 37 ust. 2, 3 i 4 oraz art. 38 i 40 niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania;
- b) weryfikację zawartości tetrahydrokanabinolu przy uprawie konopi prowadzoną zgodnie z art. 9 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 639/2014 przeprowadza się w odniesieniu do 30 % obszaru lub 20 % obszaru, w przypadku gdy państwo członkowskie posiada system wcześniejszej zgody.

3. Właściwy organ może zdecydować o zastosowaniu kontroli w formie monitorowania na poziomie poszczególnych systemów pomocy obszarowej lub środków wsparcia obszarowego lub rodzajów operacji bądź w stosunku do określonych grup beneficjentów podlegających kontrolom na miejscu w odniesieniu do płatności z tytułu zazielniania, o których mowa w art. 31 ust. 1 lit. a)–h).

W pierwszych dwóch latach stosowania właściwy organ może zdecydować o stosowaniu kontroli w formie monitorowania w odniesieniu do beneficjentów programu pomocy lub środka wsparcia na wybranych obszarach na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. W takich przypadkach w drugim roku obszary podlegające kontrolom w formie monitorowania są większe niż w pierwszym roku stosowania.

Jeżeli właściwy organ zdecyduje się na prowadzenie kontroli zgodnie z akapitem pierwszym lub drugim, ust. 1 i 2 stosuje się wyłącznie w odniesieniu do beneficjentów podlegających kontrolom w formie monitorowania.

▼ M6*Artykuł 40b***Powiadomienia**

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 grudnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok kalendarzowy, w którym rozpoczynają prowadzenie kontroli w formie monitorowania, o swojej decyzji o prowadzeniu kontroli w formie monitorowania i wskazują programy lub środki bądź rodzaje operacji, a także w stosownych przypadkach obszary takich programów lub środków podlegające kontrolom w formie monitorowania oraz kryteria stosowane przy ich wyborze.

Jeżeli właściwy organ zdecyduje jednak o prowadzeniu kontroli w formie monitorowania począwszy od roku składania wniosków 2018, powiadomienie należy złożyć w ciągu miesiąca od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

▼ B*Artykuł 41***Sprawozdanie z kontroli**

1. Z każdej kontroli na miejscu przeprowadzonej zgodnie z przepisami niniejszej sekcji sporządza się sprawozdanie z kontroli, które umożliwia szczegółowy przegląd przeprowadzonych kontroli oraz wyciągnięcie wniosków na temat zgodności z kryteriami kwalifikowalności, zobowiązaniami i innymi obowiązkami. W sprawozdaniu należy w szczególności zamieścić następujące dane:

- a) poddane kontroli systemy pomocy lub środki wsparcia, wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność;
- b) obecne osoby;
- c) poddane kontroli działki rolne, zmierzone działki rolne, w stosownych przypadkach wraz z wynikami pomiarów każdej zmierzonej działki rolnej i zastosowanymi metodami pomiaru;
- d) w stosownych przypadkach, wyniki pomiaru gruntów nierolniczych, w odniesieniu do których składany jest wniosek o wsparcie w ramach środków rozwoju obszarów wiejskich, oraz zastosowane metody pomiaru;
- e) informację, czy zawiadomienie o kontroli zostało przekazane beneficjentowi, a jeśli tak – z jakim wyprzedzeniem;
- f) informacje o wszelkich szczególnych środkach kontroli, jakie należy zastosować w ramach poszczególnych systemów pomocy lub wsparcia;
- g) informacje o wszelkich dodatkowych środkach kontroli;
- h) informację o każdej stwierdzonej niezgodności, która może wymagać powiadomienia innych organów w związku z innymi systemami pomocy, środkami wsparcia lub zasadą wzajemnej zgodności;
- i) informację o każdej stwierdzonej niezgodności, która może wymagać działań następczych w kolejnych latach.

▼ M6

Jeżeli kontrole w formie monitorowania prowadzone są zgodnie z art. 40a, nie ma zastosowania akapit pierwszy lit. b)–e). W sprawozdaniu z kontroli należy zamieścić wyniki kontroli w formie monitorowania na poziomie działki.

▼ B

2. Beneficjentowi umożliwia się podpisanie sprawozdania podczas kontroli, aby potwierdził swoją obecność w czasie kontroli oraz zgłosił uwagi. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają ze sprawozdania z kontroli sporządzanego podczas kontroli za pośrednictwem środków elektronicznych, właściwy organ zapewnia beneficjentowi możliwość złożenia podpisu elektronicznego lub sprawozdanie z kontroli niezwłocznie przesyła się do beneficjenta, dając mu możliwość

▼B

podpisania sprawozdania i dodania ewentualnych uwag. W przypadku wykrycia jakiegokolwiek niezgodności beneficjent otrzymuje kopię sprawozdania z kontroli.

▼M1

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego, jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości składania wniosku kolektywnego, państwo członkowskie nie ma obowiązku umożliwiać beneficjentowi podpisania sprawozdania z kontroli, jeżeli podczas kontroli nie wykryto niezgodności. Jeżeli kontrole takie wykazują jakiegokolwiek niezgodności, beneficjentowi umożliwia się podpisanie sprawozdania z kontroli, zanim właściwy organ wyciągnie wnioski z ustaleń w zakresie ewentualnych zmniejszeń, odmów, wycofań lub kar.

▼M6

Jeżeli kontrolę na miejscu przeprowadza się metodą teledetekcji zgodnie z art. 40 lub metodą monitorowania zgodnie z art. 40a, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o nieprzedstawieniu beneficjentowi do podpisania sprawozdania z kontroli, o ile podczas kontroli z wykorzystaniem teledetekcji lub monitorowania nie stwierdzono żadnych niezgodności. Jeżeli takie kontrole lub monitorowanie wykazują jakiegokolwiek niezgodności, beneficjentowi umożliwia się podpisanie sprawozdania z kontroli, zanim właściwy organ wyciągnie wnioski z ustaleń w zakresie ewentualnych zmniejszeń, odmów, wycofań lub kar administracyjnych.

▼B

Sekcja 3

Kontrole na miejscu odnośnie do wniosków o przyznanie pomocy z związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wniosków o płatność w ramach środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą,

Artykuł 42

Kontrole na miejscu

1. Kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie, czy spełnione są wszystkie kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki, i obejmują wszystkie zwierzęta, w odniesieniu do których złożono wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność w ramach systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą lub środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą, które mają być poddane kontroli.

Jeżeli państwo członkowskie ustaliło okres zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. d), co najmniej 50 % minimalnego wskaźnika kontroli na miejscu przewidzianego w art. 32 lub art. 33 jest równomiernie rozłożone przez cały ten okres dla danego systemu pomocy związanej z produkcją zwierzęcą lub środka wsparcia związanego z produkcją zwierzęcą. ► **M1** Jeżeli jednak okres przetrzymania rozpoczyna się przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność lub jeżeli nie można tego ustalić z wyprzedzeniem, państwa członkowskie mogą postanowić, że kontrole na miejscu przewidziane w art. 32 lub 33 zostają rozłożone w okresie, w którym zwierzę może kwalifikować się do płatności lub wsparcia. ◀

Jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 21 ust. 3, kontroli należy także poddać zwierzęta potencjalnie kwalifikujące się, o których mowa w art. 2 ust. 1 akapit drugi pkt 17 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014.

Kontrole na miejscu obejmują w szczególności sprawdzenie, czy liczba zwierząt obecnych w gospodarstwie, odnośnie do których złożono wnioski o przyznanie pomocy lub wniosków o wsparcie, oraz – w stosownych przypadkach – liczba zwierząt potencjalnie kwalifikujących się

▼B

odpowiadają liczbie zwierząt zapisanej w rejestrach oraz liczbie zwierząt zgłoszonych do skomputeryzowanej bazy danych zwierząt.

2. Kontrole na miejscu obejmują również sprawdzenie:
  - a) poprawności i spójności zapisów w rejestrze i zgłoszeń do skomputeryzowanej bazy danych zwierząt na podstawie próby dokumentów uzupełniających – takich jak rachunki kupna/sprzedazy, świadectwa uboju, świadectwa weterynaryjne, a także w stosownych przypadkach paszporty zwierząt lub dokumenty przewozowe –odnośnie do zwierząt objętych wnioskami o przyznanie pomocy lub wnioskami o płatność złożonymi w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających kontrolę na miejscu; jednak w przypadku wykrycia nieprawidłowości okres objęty kontrolą wydłuża się do 12 miesięcy poprzedzających kontrolę na miejscu;
  - b) czy bydło lub owce/kozy są zidentyfikowane za pomocą kolczyków lub innych środków identyfikacji – w stosownych przypadkach, za pomocą paszportów lub dokumentów przewozowych – oraz czy są zarejestrowane w rejestrze i zostały należycie zgłoszone do skomputeryzowanej bazy danych zwierząt.

Kontrole, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), można przeprowadzać na podstawie losowo dobranej próby. Jeżeli w toku kontroli takiej próby wykazana zostanie niezgodność, kontroli należy poddać wszystkie zwierzęta lub należy ekstrapolować wnioski z badanej próby.

Artykuł 43

Sprawozdanie z kontroli w odniesieniu do systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą i środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą

1. Z każdej kontroli na miejscu przeprowadzonej zgodnie z przepisami niniejszej sekcji sporządza się sprawozdanie, które umożliwia szczegółowy przegląd przeprowadzonych kontroli. W sprawozdaniu należy w szczególności zamieścić następujące dane:

- a) poddane kontroli systemy pomocy związanej z produkcją zwierzęcą lub środki wsparcia związane z produkcją zwierzęcą oraz wnioski o przyznanie pomocy związanej z produkcją zwierząt gospodarskich lub wnioski o płatność;
- b) obecne osoby;
- c) liczbę i rodzaj zwierząt, których obecność stwierdzono, oraz – w stosownych przypadkach – numery kolczyków, wpisy do rejestru i do skomputeryzowanej bazy danych zwierząt i wszelkie inne skontrolowane dokumenty uzupełniające, wyniki kontroli, oraz – w stosownych przypadkach – szczegółowe spostrzeżenia odnośnie do poszczególnych zwierząt lub ich kodów identyfikacyjnych;
- d) informację, czy zawiadomienie o wizycie zostało przekazane beneficjentowi, a jeśli tak – z jakim wyprzedzeniem. W szczególności, jeżeli limit 48 godzin, o którym mowa w art. 25, zostaje przekroczony, w sprawozdaniu z kontroli podaje się powód;
- e) informacje o wszelkich szczególnych środkach kontroli, jakie należy zastosować w ramach poszczególnych systemów pomocy związanej z produkcją zwierzęcą i środków wsparcia związanych z produkcją zwierzęcą;
- f) informacje o wszelkich dodatkowych środkach kontroli, które należy podjąć.

2. Beneficjentowi umożliwia się podpisanie sprawozdania podczas kontroli, aby potwierdził swoją obecność w czasie kontroli oraz zgłosił uwagi. W przypadku, gdy państwa członkowskie korzystają ze sprawozdania z kontroli sporządzanego podczas kontroli za pośrednictwem środków elektronicznych, właściwy organ zapewnia beneficjentowi

▼B

możliwość złożenia podpisu elektronicznego lub sprawozdanie z kontroli niezwłocznie przesyła się do beneficjenta, dając mu możliwość podpisania sprawozdania i dodania ewentualnych uwag. W przypadku wykrycia jakichkolwiek niezgodności beneficjent otrzymuje kopię sprawozdania z kontroli.

3. Jeżeli państwa członkowskie przeprowadzają kontrole na miejscu zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia wraz z inspekcjami przeprowadzanymi zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2003, sprawozdanie z kontroli jest uzupełniane o sprawozdania sporządzone zgodnie art. 2 ust. 5 wspomnianego rozporządzenia.

4. Jeżeli kontrole na miejscu przeprowadzone zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia ujawnią przypadki niezgodności z przepisami tytułu I rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 lub rozporządzenia (WE) nr 21/2004, kopie sprawozdania z kontroli przewidzianego w niniejszym artykule przesyła się niezwłocznie organom odpowiedzialnym za wdrażanie wymienionych rozporządzeń.

*ROZDZIAŁ IV***Przepisy szczegółowe***Artykuł 44***Przepisy dotyczące wyników kontroli w odniesieniu do obszarów proekologicznych wdrażanych na poziomie regionalnym lub w ramach wspólnej realizacji**

W przypadku wdrażania na poziomie regionalnym lub w ramach wspólnej realizacji zgodnie z art. 46 ust. 5 lub 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 powierzchnia wspólnych i zatwierdzonych przyległych obszarów proekologicznych zostaje przydzielona każdemu z uczestników proporcjonalnie do jego udziału we wspólnym obszarze proekologicznym w oparciu o jego deklarację zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia.

Do celów stosowania art. 26 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 w odniesieniu do każdego uczestnika wdrażania na poziomie regionalnym lub w ramach wspólnej realizacji, zatwierdzony obszar proekologiczny jest sumą przydzielonego udziału we wspólnym zatwierdzonym obszarze proekologicznym, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, oraz zatwierdzonych obszarów proekologicznych podlegających indywidualnemu obowiązkowi.

▼M3**▼B**

TYTUŁ IV

ŚRODKI ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NIEZWIĄZANE Z OBSZAREM ANI PRODUKCJĄ ZWIERZĘCĄ*ROZDZIAŁ I***Przepis wstępny***Artykuł 46***Zakres**

Niniejszy tytuł stosuje się do wydatków poniesionych w ramach środków przewidzianych w artykułach 14–20, art. 21 ust. 1 z wyjątkiem rocznej premii na mocy lit. a) i b), art. 27, art. 28 ust. 9, art. 35 i 36 oraz art. 51 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, w art. 35 ust. 1

▼B

rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz w art. 20, art. 36 lit. a) ppkt (vi), lit. b) ppkt (ii), (vi) i (vii), art. 36 lit. b) ppkt (i) i (iii) w zakresie kosztów założenia oraz art. 52 i 63 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

*ROZDZIAŁ II***Kontrole**

Sekcja 1

Przepisy ogólne*Artykuł 47***Wnioski o wsparcie, wnioski o płatność i inne deklaracje**

1. Państwa członkowskie przewidują odpowiednie procedury składania wniosków o wsparcie, wniosków o płatność i innych deklaracji dotyczących środków rozwoju obszarów wiejskich niezwiązanych z obszarem ani produkcją zwierzęcą.

2. W przypadku środków przewidzianych w art. 15 ust. 1 lit. b), art. 16 ust. 1 i art. 19 ust. 1 lit. c) oraz w art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 beneficjent składa roczny wniosek o płatność.

Sekcja 2

Przepisy dotyczące kontroli*Artykuł 48***Kontrole administracyjne**

1. Wszystkie wnioski o wsparcie, wnioski o płatność i inne deklaracje, które beneficjent lub osoba trzecia muszą złożyć, poddaje się kontrolom administracyjnym, obejmującym wszystkie elementy, w przypadku których możliwa i stosowna jest kontrola za pomocą kontroli administracyjnych. Procedury zawierają wymóg rejestracji podjętych działań kontrolnych, wyników weryfikacji i środków podjętych w przypadku rozbieżności.

2. Kontrole administracyjne wniosków o wsparcie zapewniają zgodność operacji z mającymi zastosowanie obowiązkami ustanowionymi w przepisach Unii, w przepisach krajowych lub w programie rozwoju obszarów wiejskich, w tym w przepisach w zakresie zamówień publicznych, pomocy państwa oraz innych obowiązkowych normach i wymogach. Kontrole obejmują w szczególności weryfikację:

- a) kwalifikowalności beneficjenta;
- b) kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań i innych obowiązków dotyczących operacji, dla których wnioskuje się o wsparcie;

▼M4

- c) zgodności z kryteriami wyboru, o ile kryteria te mają zastosowanie;

▼B

- d) kwalifikowalności kosztów operacji, w tym zgodności z kategorią kosztów lub metodą obliczeń stosowaną w przypadku, gdy operacja lub jej część spełnia warunki art. 67 ust. 1 lit. b), c) i d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;

▼ M4

e) w odniesieniu do kosztów, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, z wyłączeniem wkładów rzeczowych i amortyzacji, weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów. Koszty ocenia się za pomocą odpowiedniego systemu oceny, takiego jak koszty referencyjne, porównanie różnych ofert lub w ramach komitetu oceniającego. W przypadku operacji, w których stawka wsparcia wynosi do 30 %, lub operacji objętych wsparciem na podstawie art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, weryfikacja racjonalności kosztów może być przeprowadzana na etapie kontroli administracyjnych wniosków o płatność. W przypadku operacji, w których koszty kwalifikowalne nie przekraczają 5 000 EUR, racjonalność kosztów może zostać ustanowiona na podstawie projektu budżetu uzgodnionego *ex ante* przez instytucję zarządzającą.

▼ B

3. W przypadku danego wniosku kontrole administracyjne wniosków o płatność obejmują, w szczególności i tam gdzie jest to stosowne, weryfikację:

▼ M4

- a) zakończonych operacji w porównaniu z operacjami, którym wsparcie zostało przyznane;
- b) poniesionych kosztów i dokonanych płatności, z wyjątkiem tych, w odniesieniu do których stosuje się formę lub metodę, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. b), c) lub d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

▼ B

4. Kontrole administracyjne obejmują procedury zapobiegające nieprawidłowemu podwójnemu finansowaniu z innych systemów unijnych lub krajowych i w ramach poprzedniego okresu programowania. Jeżeli występuje finansowanie z innych źródeł, kontrole te gwarantują, że łączna otrzymana pomoc nie przekracza maksymalnych dopuszczalnych kwot lub stawek wsparcia.

5. Kontrole administracyjne dotyczące operacji inwestycyjnych obejmują przynajmniej jedną wizytę odnośnie do operacji będącej przedmiotem wsparcia lub miejsca inwestycji w celu weryfikacji jej realizacji.

Właściwe organy mogą jednak podjąć decyzję o nieprzeprowadzeniu takich wizyt z odpowiednio uzasadnionych przyczyn, obejmujących na przykład następujące sytuacje:

- a) operacja wchodzi w skład próby w ramach kontroli na miejscu przeprowadzanej zgodnie z art. 49;
- b) właściwy organ uważa, że operacja stanowi niewielką inwestycję;
- c) właściwy organ uważa, że ryzyko niespełnienia warunków otrzymania wsparcia jest niskie lub że ryzyko niezrealizowania inwestycji jest niskie.

Decyzję, o której mowa w akapicie drugim, oraz jej uzasadnienie należy odnotować.

▼ M4

6. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, ust. 1–5 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do wkładu na rzecz instrumentu finansowego, ani do wsparcia na rzecz ostatecznego odbiorcy. Zastosowanie mają jednak art. 58 i 59 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, jak również art. 9 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 ⁽¹⁾.

▼ B*Artykuł 49***Kontrole na miejscu**

1. Państwa członkowskie organizują kontrole na miejscu dotyczące zatwierdzonych operacji na podstawie odpowiedniej próby. Jeżeli to możliwe, kontrole przeprowadza się przed dokonaniem ostatecznej płatności dla danej operacji.

2. Kontrole na miejscu nie mogą być przeprowadzane przez inspektorów, którzy uczestniczyli w kontrolach administracyjnych tej samej operacji.

*Artykuł 50***Wskaźnik kontroli i dobór próby poddawanej kontroli na miejscu**

1. ► **M4** Wydatki objęte kontrolami na miejscu stanowią co najmniej 5 % wydatków, o których mowa w art. 46, współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), które są deklarowane każdego roku kalendarzowego agencji płatniczej i które nie dotyczą operacji, dla których wnioskowano wyłącznie o zaliczki. ◀

▼ M2

Jeżeli dla danej operacji podlegającej kontroli na miejscu przyznano zaliczkę lub płatności okresowe, płatności te wlicza się w wydatki objęte kontrolami na miejscu, o których mowa w akapicie pierwszym.

▼ M4

W odniesieniu do instrumentów finansowych w wydatkach objętych kontrolami na miejscu, o których mowa w akapicie pierwszym, uwzględnia się tylko płatności na rzecz ostatecznych odbiorców.

▼ B

2. ► **M4** Przy obliczaniu minimalnego poziomu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się wyłącznie kontrole na miejscu przeprowadzone przed terminem przewidywanym do przekazywania danych kontrolnych i statystyk kontroli, określonym w art. 9. ◀

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U. L 138 z 13.5.2014, s. 5).

▼B

Wniosków o płatność, które po kontroli administracyjnej nie są uznane za kwalifikujące się, nie uwzględnia się przy obliczaniu minimalnego poziomu, o którym mowa w ust. 1.

3. Jedynie kontrole spełniające wszystkie wymogi art. 49 i 51 mogą uwzględniane przy obliczaniu minimalnego poziomu, o którym mowa w ust. 1

4. Dobierając próbę zatwierdzonych operacji, które mają zostać poddane kontroli zgodnie z ust. 1, uwzględnia się w szczególności:

- a) konieczność skontrolowania odpowiedniego zbioru operacji różnego rodzaju i wielkości;
- b) wszelkie czynniki ryzyka stwierdzone w wyniku kontroli krajowych lub unijnych;
- c) sposób, w jaki operacja przyczynia się do ryzyka błędu podczas realizacji programu rozwoju obszarów wiejskich;
- d) konieczność utrzymania równowagi między środkami i rodzajami operacji;
- e) konieczność losowego wyboru od 30 % do 40 % wydatków.

5. W przypadku gdy kontrole na miejscu ujawnią poważne niezgodności w ramach środka wsparcia lub rodzaju operacji, w następnym roku kalendarzowym dla danego środka lub rodzaju operacji właściwy organ zwiększa wskaźnik kontroli do odpowiedniego poziomu.

6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o obniżeniu minimalnego poziomu kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku kalendarzowego, o którym to poziomie mowa w ust. 1, do 3 % kwoty współfinansowanej przez EFRROW.

Państwa członkowskie mogą stosować przepisy akapitu pierwszego jedynie, jeśli spełnione są ogólne warunki zmniejszenia minimalnego poziomu kontroli na miejscu ustanowione przez Komisję zgodnie z art. 62 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

W przypadku, gdy którykolwiek z warunków, o których mowa w akapicie drugim, nie jest już spełniany, państwa członkowskie niezwłocznie uchylają swoją decyzję o obniżeniu minimalnego poziomu kontroli na miejscu. Państwa członkowskie stosują minimalny poziom kontroli na miejscu, o którym mowa w ust. 1, w następnym roku kalendarzowym.

*Artykuł 51***Zakres kontroli na miejscu****▼M4**

1. Kontrole na miejscu polegają na sprawdzeniu, czy operacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami, i obejmują wszystkie kryteria kwalifikowalności, zobowiązania i inne obowiązki związane z warunkami przyznawania wsparcia, które mogą być sprawdzone podczas wizyty i nie były przedmiotem kontroli administracyjnej. Gwarantują one, że operacja kwalifikuje się do wsparcia w ramach EFRROW.

▼B

2. Kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie dokładności danych zadeklarowanych przez beneficjenta z dokumentami stanowiącymi ich podstawę.

▼ B

Obejmuje to sprawdzenie, czy wnioski o płatność złożone przez beneficjenta są poparte dokumentami księgowymi lub innymi dokumentami, a także – w niezbędnych przypadkach – kontrolę dokładności danych we wniosku o płatność na podstawie danych lub dokumentów handlowych przechowywanych przez osoby trzecie.

3. Kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie, czy wykorzystanie lub zamierzone wykorzystanie operacji jest zgodne z wykorzystaniem opisanym we wniosku o wsparcie i dla którego wsparcie zostało przyznane.

4. Z wyjątkiem szczególnych okoliczności, należycie odnotowanych i wyjaśnionych przez właściwe organy, kontrole na miejscu obejmują wizytę w miejscu realizacji operacji, lub – jeżeli operacja jest niematerialna – wizytę u podmiotu realizującego operację.

▼ M4

5. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, ust. 1–4 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do wkładu na rzecz instrumentu finansowego, ani do wsparcia na rzecz ostatecznego odbiorcy. Zastosowanie mają jednak art. 58 i 59 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, jak również art. 9 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 480/2014.

▼ B*Artykuł 52***Kontrole *ex post***

1. Kontrole *ex post* przeprowadza się w odniesieniu do operacji inwestycyjnych, aby sprawdzić przestrzeganie zobowiązań na podstawie art. 71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 lub zobowiązań określonych szczegółowo w programie rozwoju obszarów wiejskich.

2. Kontrole *ex post* obejmują każdego roku kalendarzowego przynajmniej 1 % wydatków EFRROW na operacje inwestycyjne, które nadal podlegają zobowiązaniom, o których mowa w ust. 1, i w odniesieniu do których dokonano ostatecznej płatności z EFRROW. Uwzględnia się wyłącznie kontrole przeprowadzone do końca danego roku kalendarzowego.

3. Próba operacji, które mają zostać skontrolowane zgodnie z ust. 1, jest oparta na analizie ryzyka i wpływie finansowym różnych operacji, rodzajów operacji lub środków. Od 20 % do 25 % próby dobiera się losowo.

*Artykuł 53***Sprawozdanie z kontroli**

1. Z każdej kontroli na miejscu przeprowadzonej zgodnie z przepisami niniejszej sekcji sporządza się sprawozdanie, które umożliwia szczegółowy przegląd przeprowadzonych kontroli. W sprawozdaniu należy w szczególności zamieścić następujące dane:

- a) poddane kontroli środki oraz wnioski lub wnioski o płatność;
- b) obecne osoby;
- c) informację, czy zawiadomienie o wizycie zostało przekazane beneficjentowi, a jeśli tak – z jakim wyprzedzeniem;

▼B

d) wyniki kontroli oraz – w odpowiednich przypadkach – wszelkie uwagi szczegółowe;

e) wszelkie dalsze środki kontrolne, które należy podjąć.

2. Ust. 1 stosuje się odpowiednio do kontroli *ex post* na mocy niniejszej sekcji.

3. Beneficjentowi umożliwia się podpisanie sprawozdania podczas kontroli, aby potwierdził swoją obecność w czasie kontroli oraz zgłosił uwagi. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają ze sprawozdania z kontroli sporządzanego podczas kontroli za pośrednictwem środków elektronicznych, właściwy organ zapewnia beneficjentowi możliwość złożenia podpisu elektronicznego lub sprawozdanie z kontroli niezwłocznie przesyła się do beneficjenta, dając mu możliwość podpisania sprawozdania i dodania ewentualnych uwag. W przypadku wykrycia jakichkolwiek niezgodności beneficjent otrzymuje kopię sprawozdania z kontroli.

Seksja 3

Przepisy dotyczące kontroli w odniesieniu do środków szczególnych**▼M4****▼B***Artykuł 60***LEADER**

1. Państwa członkowskie wdrażają odpowiedni system nadzoru lokalnych grup działania.

2. W przypadku wydatków poniesionych na podstawie art. 35 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 państwa członkowskie mogą oficjalnym aktem przekazać przeprowadzanie kontroli administracyjnych, o których mowa w art. 48 niniejszego rozporządzenia, lokalnym grupom działania. Państwa członkowskie nadal jednak odpowiadają za sprawdzenie, czy wspomniane lokalne grupy działania posiadają administracyjne i kontrolne zdolności do podjęcia tych działań.

W przypadku przekazania, o którym mowa w akapicie pierwszym, właściwy organ przeprowadza regularne kontrole lokalnych grup działania, łącznie z kontrolą rachunkowości i powtarzaniem kontroli administracyjnych na podstawie prób.

Właściwy organ przeprowadza również kontrole na miejscu, o których mowa w art. 49 niniejszego rozporządzenia. W odniesieniu do próby kontrolnej dla wydatków dotyczących inicjatywy LEADER stosuje się co najmniej ten sam odsetek, co odsetek o którym mowa w art. 50 niniejszego rozporządzenia.

3. W przypadku wydatków poniesionych na podstawie art. 35 ust. 1 lit. a), d), i e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz art. 35 ust. 1 lit. b) i c) tego rozporządzenia, jeżeli lokalna grupa działania jest sama beneficjentem wsparcia, kontrole administracyjne przeprowadzane są przez osoby niezależne od danej lokalnej grupy działania.

▼ M4

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 48 ust. 2 lit. e) w odniesieniu do działań realizowanych przez lokalne grupy działania i obejmujących grupę projektów o wspólnym temacie weryfikacja racjonalności kosztów może być przeprowadzana na etapie kontroli administracyjnych wniosków o płatność dotyczących tej grupy projektów.

▼ B*Artykuł 61***Dotacje na spłatę odsetek i dotacje na opłaty gwarancyjne**

1. W przypadku wydatków poniesionych na podstawie art. 69 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 kontrole administracyjne i kontrole na miejscu przeprowadza się w odniesieniu do beneficjenta i w zależności od realizacji danej operacji. ► **M4** ————— ◀

▼ M4

2. Właściwy organ zapewnia – poprzez kontrole administracyjne oraz, jeżeli to konieczne, wizyty na miejscu u pośredniczących instytucji finansowych oraz u beneficjenta – by płatności na rzecz pośredniczących instytucji finansowych były zgodne z prawodawstwem unijnym oraz z umową zawartą między właściwym organem a pośredniczącą instytucją finansową.

▼ B

3. Jeżeli dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne są powiązane z instrumentami finansowymi w ramach jednej operacji ukierunkowanej na tych samych odbiorców końcowych, właściwy organ przeprowadza kontrole na poziomie ostatecznych odbiorców wyłącznie w przypadkach określonych w art. 40 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

*Artykuł 62***Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich**

W odniesieniu do wydatków poniesionych na podstawie art. 51 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 stosuje się, odpowiednio, art. 48–51 i art. 53 niniejszego rozporządzenia.

Kontrole administracyjne, o których mowa w art. 48, i kontrole na miejscu, o których mowa w art. 49, są przeprowadzane przez podmiot, który jest funkcjonalnie niezależny od podmiotu zatwierdzającego płatność z tytułu pomocy technicznej.

*ROZDZIAŁ III**Nienależne płatności i kary administracyjne**Artykuł 63***Częściowe lub całkowite wycofanie wsparcia i kary administracyjne**

1. Płatności oblicza się na podstawie kwot uznanych za kwalifikujące się podczas kontroli administracyjnych, o których mowa w art. 48.

▼B

Właściwy organ sprawdza wniosek o płatność otrzymany od beneficjenta i określa kwoty, które kwalifikują się do wsparcia. Właściwy organ określa:

- a) kwotę, którą należy wypłacić beneficjentowi w oparciu o wniosek o płatność i decyzję w sprawie przyznania dotacji;
- b) kwotę, którą należy wypłacić beneficjentowi po sprawdzeniu kwalifikowalności wydatków we wniosku o płatność.

Jeżeli kwota określona zgodnie z akapitem drugim lit. a) przekracza kwotę określoną zgodnie z lit. b) tego akapitu o więcej niż 10 %, do kwoty określonej zgodnie z lit. b) należy zastosować karę administracyjną. Kwota kary jest równa różnicy między tymi dwiema kwotami, ale nie może przekraczać kwoty całkowitego wycofania wsparcia.

Nie stosuje się jednak kar, jeżeli beneficjent może wykazać, w sposób satysfakcjonujący właściwy organ, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty, lub jeśli właściwy organ z innego powodu jest przekonany o tym, że beneficjent nie ponosi winy.

▼M4

2. Kary administracyjne, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio do wydatków niekwalifikowalnych stwierdzonych podczas kontroli na miejscu, o których mowa w art. 49.

▼B

TYTUŁ V

SYSTEM KONTROLI I KARY ADMINISTRACYJNE W ZWIĄZKU Z ZASADĄ WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI

ROZDZIAŁ I

*Przepisy wspólne**Artykuł 64***Definicje**

Do celów specyfikacji technicznych niezbędnych do wdrożenia systemu kontroli i kar administracyjnych w związku z zasadą wzajemnej zgodności stosuje się następujące definicje:

- a) „wyspecjalizowane organy kontrolne” oznaczają krajowe właściwe organy kontrolne, o których mowa w art. 67 niniejszego rozporządzenia, odpowiedzialne za zapewnienie zgodności z przepisami, o których mowa w art. 93 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- b) „akt” oznacza każdą dyrektywę oraz rozporządzenie wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- c) „rok ustalenia” oznacza rok kalendarzowy, w którym przeprowadzono kontrolę administracyjną lub kontrolę na miejscu;
- d) „obszary wzajemnej zgodności” oznaczają każdy z trzech różnych obszarów, o których mowa w art. 93 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, oraz utrzymywanie trwałych użytków zielonych, o którym mowa w art. 93 ust. 3 wymienionego rozporządzenia.

*ROZDZIAŁ II***Kontrola**

Sekcja 1

Przepisy ogólne*Artykuł 65***System kontroli w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności**

1. Państwa członkowskie ustanawiają system gwarantujący skuteczną kontrolę pod kątem przestrzegania zasady wzajemnej zgodności. System ten przewiduje w szczególności:

- a) w przypadku gdy właściwy organ kontrolny nie jest agencją płatniczą, przekazywanie niezbędnych informacji dotyczących beneficjentów, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, z agencji płatniczej do wyspecjalizowanych organów kontrolnych lub, w stosownych przypadkach, za pośrednictwem organu koordynującego;
- b) metody, które należy stosować przy doborze prób kontrolnych;
- c) wskazówki odnośnie do charakteru oraz zakresu kontroli, które należy przeprowadzić;
- d) sprawozdania z kontroli zawierające w szczególności wszelkie wykryte niezgodności oraz ocenę ich dotkliwości, zasięgu, trwałości i powtarzalności;
- e) w przypadku gdy właściwy organ kontrolny nie jest agencją płatniczą, przekazywanie sprawozdań z kontroli z wyspecjalizowanych organów kontrolnych do agencji płatniczej lub do organu koordynującego, lub do obydwu;
- f) stosowanie przez agencję płatniczą systemu zmniejszeń i wykluczeń.

2. Państwa członkowskie mogą ponadto ustalić procedurę, zgodnie z którą beneficjent wskazuje agencji płatniczej elementy niezbędne do identyfikacji wymogów i norm mających zastosowanie w jego przypadku.

*Artykuł 66***Wyplata pomocy w związku z kontrolami pod kątem przestrzegania zasady wzajemnej zgodności**

W odniesieniu do kontroli pod kątem przestrzegania zasady wzajemnej zgodności, jeżeli takie kontrole nie mogą być zakończone zanim zainteresowany beneficjent otrzyma płatności i roczne premii, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, kwota należna do zapłaty przez beneficjenta w wyniku jakichkolwiek kar administracyjnych jest odzyskiwana zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia lub przez potrącenie.

Artykuł 67

Odpowiedzialność właściwego organu kontrolnego

1. Obowiązki właściwego organu kontrolnego są następujące:
  - a) wyspecjalizowane organy kontrolne odpowiadają za przeprowadzanie kontroli i inspekcji w zakresie przedmiotowych wymogów i norm;
  - b) agencje płatnicze odpowiadają za ustalenie kar administracyjnych mających zastosowanie w poszczególnych przypadkach zgodnie z tytułem IV rozdział II rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 i rozdziale III niniejszego tytułu.
2. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 1 państwo członkowskie może powierzyć agencji płatniczej przeprowadzanie kontroli i inspekcji odnośnie do wszystkich lub niektórych wymogów, norm, aktów prawnych lub obszarów wzajemnej zgodności, pod warunkiem że państwo członkowskie gwarantuje, że skuteczność takich kontroli i inspekcji odpowiada co najmniej skuteczności kontroli i inspekcji przeprowadzanych przez wyspecjalizowany organ kontrolny.

Sekcja 2

Kontrole na miejscu

Artykuł 68

Minimalny wskaźnik kontroli

1. Właściwy organ kontrolny przeprowadza kontrole na miejscu w zakresie wymogów lub norm, za które odpowiada, obejmujące przynajmniej 1 % całkowitej liczby beneficjentów, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 i za których przedmiotowy organ kontrolny jest odpowiedzialny.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego, w przypadku grup osób, o których mowa w art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, każdego członka takich grup można uznać za beneficjenta do celów obliczania próby kontrolnej określonej w akapicie pierwszym.

Minimalny wskaźnik kontroli, o którym mowa w akapicie pierwszym, może być realizowany na szczeblu każdego właściwego organu kontrolnego lub w odniesieniu do każdego aktu prawnego lub normy bądź grupy aktów prawnych lub norm. Jeżeli kontrole nie są przeprowadzane przez agencję płatniczą, minimalny wskaźnik kontroli może jednak być realizowany na szczeblu każdej agencji płatniczej.

Jeżeli przepisy stosowane w odniesieniu do danego aktu prawnego lub normy ustalają minimalny wskaźnik kontroli, należy stosować ten wskaźnik zamiast minimalnego wskaźnika, o którym mowa w akapicie pierwszym. Państwa członkowskie mogą również zdecydować, że o wszelkich przypadkach niezgodności z przepisami stosowanymi w odniesieniu do danego aktu prawnego lub normy stwierdzonych w trakcie kontroli na miejscu, które zostały przeprowadzone na próbie innej niż próba, o której mowa w akapicie pierwszym, informuje się właściwy organ kontrolny odpowiedzialny za dany akt prawny lub normę. Stosuje się przepisy niniejszego rozdziału i przepisy tytułu III rozdział I, II i III.

▼B

W odniesieniu do obowiązków w zakresie zasady wzajemnej zgodności w związku z dyrektywą 96/22/WE należy uznać, że stosowanie określonego poziomu pobierania prób planów monitorowania spełnia wymóg minimalnego wskaźnika kontroli, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w celu osiągnięcia minimalnego wskaźnika kontroli, o którym mowa w wymienionym ustępie, na poziomie każdego aktu prawnego lub normy bądź grupy aktów prawnych lub norm, państwo członkowskie może:

- a) w odniesieniu do wybranych beneficjentów – wykorzystywać wyniki kontroli na miejscu przeprowadzonych zgodnie z prawodawstwem mającym zastosowanie do tych aktów prawnych lub norm; lub
- b) zastępować wybranych beneficjentów przez beneficjentów poddanych kontroli na miejscu przeprowadzonej zgodnie z prawodawstwem mającym zastosowanie do tych aktów prawnych lub norm, pod warunkiem że beneficjenci ci są beneficjentami, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

W takich przypadkach kontrole na miejscu obejmują wszystkie aspekty związane z zasadą wzajemnej zgodności określone w odpowiednich aktach prawnych lub normach. Ponadto państwo członkowskie gwarantuje, że kontrole na miejscu są co najmniej tak samo skuteczne jak kontrole na miejscu przeprowadzane przez właściwe organy kontrolne.

3. Przy ustalaniu minimalnego wskaźnika kontroli, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie uwzględnia się wymaganych działań, o których mowa w art. 97 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

4. Jeżeli kontrole na miejscu wykazują istotny poziom niezgodności względem danego aktu prawnego lub danej normy, w następnym okresie kontrolnym zwiększa się poziom kontroli na miejscu przeprowadzanych odnośnie do tego aktu lub tej normy. W odniesieniu do danego aktu prawnego właściwy organ kontrolny może podjąć decyzję o ograniczeniu zakresu dalszych kontroli na miejscu do najczęściej naruszanych wymogów.

5. Jeżeli państwo członkowskie podejmie decyzję o skorzystaniu z możliwości przewidzianej w art. 97 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, działania wymagane do zweryfikowania, czy beneficjenci zaradzili niezgodności, stosuje się na próbie 20 % wspomnianych beneficjentów.

Artykuł 69

Wybór próby kontrolnej

1. Wybór próby gospodarstw, które mają zostać poddane kontroli zgodnie z art. 68, opiera się – w stosownych przypadkach – na analizie ryzyka przeprowadzonej zgodnie z mającym zastosowanie prawodawstwem lub na analizie ryzyka właściwej dla danych wymogów lub norm. Taka analiza ryzyka może opierać się na poziomie pojedynczego gospodarstwa lub na poziomie kategorii gospodarstw lub stref geograficznych.

Analiza ryzyka może uwzględniać jeden z następujących czynników lub oba te czynniki:

- a) uczestnictwo beneficjenta w systemie doradztwa rolniczego ustanowionego w art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;

▼B

- b) uczestnictwo beneficjenta w systemie certyfikacji, jeśli odnosi się on w istotny sposób do przedmiotowych wymogów i norm.

Na podstawie analizy ryzyka państwo członkowskie może wykluczyć beneficjentów uczestniczących w systemie certyfikacji, o którym mowa w akapicie drugim lit. b), z próby kontrolnej opartej na analizie ryzyka. Jeżeli jednak system certyfikacji obejmuje jedynie część wymogów i norm, jakie beneficjent powinien spełniać w ramach zasady wzajemnej zgodności, do wymogów i norm nieobjętych systemem certyfikacji mają zastosowanie odpowiednie czynniki ryzyka.

Jeżeli analiza wyników kontroli wykazuje znaczną częstotliwość niezgodności z wymogami lub normami zawartymi w systemie certyfikacji, o którym mowa w akapicie drugim lit. b), czynniki ryzyka związane z tymi wymogami lub normami zostają poddane ponownej ocenie.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do kontroli przeprowadzanych w następstwie niezgodności, zgłoszonej do właściwego organu kontrolnego w jakikolwiek inny sposób. Przepis ten stosuje się jednak do kontroli przeprowadzanych jako działania następcze na podstawie art. 97 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

3. Aby zapewnić reprezentatywność, wybiera się losowo od 20 do 25 % minimalnej liczby beneficjentów, którzy mają zostać poddani kontroli na miejscu, jak przewidziano w art. 68 ust. 1 akapit pierwszy. Jeżeli jednak liczba beneficjentów, którzy mają zostać poddani kontroli na miejscu, przekracza minimalną liczbę beneficjentów, odsetek wybranych losowo beneficjentów w dodatkowej próbie nie przekracza 25 %.

4. W stosownych przypadkach dobór próby kontrolnej może być częściowo dokonany przed końcem odpowiedniego okresu składania wniosków, na podstawie dostępnych informacji. Prowizoryczną próbę uzupełnia się, kiedy dostępne są już wszystkie przedmiotowe wnioski.

5. Próbę beneficjentów podlegających kontroli zgodnie z art. 68 ust. 1 można wybrać spośród prób beneficjentów, którzy zostali już wybrani zgodnie z art. 30–34 i których dotyczą odnośne wymogi lub normy. Możliwość ta nie ma jednak zastosowania do kontroli beneficjentów w ramach systemów wsparcia w sektorze wina, o których mowa w art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 68 ust. 1 dobór próby beneficjentów podlegających kontroli na miejscu może wynosić minimalnie 1 %, niezależnie od każdej z następujących populacji beneficjentów, którzy podlegają obowiązkom w zakresie zasady wzajemnej zgodności zgodnie z art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013:

- a) beneficjenci otrzymujący płatności bezpośrednie na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- b) beneficjenci otrzymujący wsparcie w sektorze wina na podstawie art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;

▼B

c) beneficjenci otrzymujący roczne premie na podstawie art. 21 ust. 1 lit. a) i b) oraz art. 28–31, 33 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

7. W przypadku stwierdzenia – na podstawie analizy ryzyka na poziomie gospodarstwa – że osoby niebędące beneficjentami są grupą o wyższym ryzyku niż beneficjenci, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, beneficjenci ci mogą zostać zastąpieni osobami niebędącymi beneficjentami. W takim przypadku całkowita liczba skontrolowanych rolników musi osiągnąć wskaźnik kontroli przewidziany w art. 68 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Powody takiego zastąpienia muszą być należycie uzasadnione i udokumentowane.

8. Można stosować połączenie procedur określonych w ust. 5 i 6, jeżeli takie połączenie zwiększa skuteczność systemu kontroli.

*Artykuł 70***Ustalanie zgodności z wymogami i normami**

1. W stosownych przypadkach do ustalenia, czy wymogi i normy są przestrzegane, stosuje się środki przewidziane w prawodawstwie mającym zastosowanie do danych wymogów i norm.

2. W innych przypadkach, a także w razie potrzeby, ustaleń takich dokonuje się z zastosowaniem wszystkich odpowiednich środków określonych przez właściwy organ kontrolny i zapewniających dokładność ustaleń przynajmniej równą dokładności wymaganej przy oficjalnych ustaleniach na mocy przepisów krajowych.

▼M6

3. W stosownych przypadkach kontrole na miejscu można przeprowadzać z zastosowaniem technik teledetekcji lub przy użyciu danych pochodzących z satelitów Sentinel programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości.

▼B*Artykuł 71***Elementy kontroli na miejscu**

1. Przeprowadzając kontrole na próbie przewidziane w art. 68 ust. 1, właściwy organ kontrolny upewnia się, że wszyscy wybrani beneficjenci są kontrolowani w zakresie przestrzegania wymogów i norm, za które ten właściwy organ kontrolny jest odpowiedzialny.

Nie naruszając przepisów akapitu pierwszego, tam gdzie osiągnięto minimalny wskaźnik kontroli odnośnie do każdego aktu prawnego lub normy bądź grupy aktów lub norm, jak przewidziano w art. 68 ust. 1 akapit trzeci, wybrani beneficjenci są poddawani kontroli pod kątem przestrzegania przedmiotowego aktu prawnego lub normy bądź grupy aktów i norm.

W przypadku gdy grupa osób, o której mowa w art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, jest objęta próbą, o której mowa w art. 68 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, właściwy organ kontrolny upewnia się, że wszyscy członkowie grupy zostają poddani kontroli w zakresie wymogów i norm, za przestrzeganie których są odpowiedzialni.

▼B

Co do zasady każdy beneficjent wybrany do kontroli na miejscu jest kontrolowany w czasie, gdy możliwe jest skontrolowanie większości wymogów i norm, względem których został on wytypowany. Państwa członkowskie zapewniają jednak przeprowadzenie w ciągu roku odpowiedniej liczby kontroli w zakresie przestrzegania wszystkich wymogów i norm.

2. W stosownych przypadkach kontrole na miejscu odnoszą się do całości użytków rolnych danego gospodarstwa. Niemniej sama inspekcja w terenie, stanowiąca część kontroli na miejscu, może ograniczać się do próby obejmującej co najmniej połowę przedmiotowych działek rolnych gospodarstwa objętych danym wymogiem lub daną normą, o ile próba ta zapewnia wysoki stopień wiarygodności i reprezentatywności kontroli względem wymogów i norm.

Akapit pierwszy pozostaje bez uszczerbku dla obliczania i stosowania kar administracyjnych, o których mowa w tytule IV rozdział II rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 oraz w rozdziale III niniejszego tytułu. Jeżeli w toku kontroli próby, o której mowa w akapicie pierwszym, wykryta zostaje niezgodność, zwiększa się próbę działek rolnych poddawanych kontroli.

Ponadto w przypadku gdy prawodawstwo mające zastosowanie do danych aktów prawnych lub norm tak stanowi, sama inspekcja dotycząca zgodności z wymogami i normami, będąca częścią kontroli na miejscu, może ograniczać się do reprezentatywnej próby obiektów podlegających kontroli. Państwa członkowskie gwarantują jednak objęcie kontrolami wszystkich wymogów i norm, których przestrzeganie można skontrolować w trakcie wizyty.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1, są co do zasady przeprowadzane w ramach jednej wizyty. Obejmują one weryfikację wymogów i standardów, których przestrzeganie może zostać skontrolowane w trakcie takiej wizyty. Celem tych kontroli jest wykrycie wszelkich ewentualnych przypadków niezgodności z tymi wymogami i normami, a ponadto wskazanie przypadków, które należy zgłosić do dalszych kontroli.

4. Kontrole na miejscu na poziomie gospodarstwa mogą zostać zastąpione przez kontrole administracyjne, pod warunkiem że państwo członkowskie gwarantuje, że kontrole administracyjne są co najmniej tak samo skuteczne jak kontrole na miejscu.

5. Przeprowadzając kontrole na miejscu, państwa członkowskie mogą wykorzystywać obiektywne wskaźniki kontroli właściwe dla niektórych wymogów i norm, pod warunkiem że zagwarantują, iż skuteczność kontroli dotyczących przestrzegania przedmiotowych wymogów i norm jest co najmniej równa skuteczności kontroli na miejscu przeprowadzanych bez użycia wskaźników.

Wskaźniki te mają bezpośredni związek z przedmiotowymi wymogami lub normami i obejmują wszystkie elementy podlegające sprawdzeniu podczas kontroli tych wymogów lub norm.

6. Kontrole na miejscu odnoszące się do próby, o której mowa w art. 68 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, przeprowadza się w ciągu tego samego roku kalendarzowego, w którym złożono wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność lub, w odniesieniu do wniosków w ramach systemów wsparcia w sektorze wina zgodnie z art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 – w dowolnym momencie w trakcie trwania okresu, o którym mowa w art. 97 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

▼B*Artykuł 72***Sprawozdanie z kontroli**

1. Każda kontrola na miejscu przeprowadzana na podstawie niniejszego tytułu jest przedmiotem sprawozdania z kontroli, które sporządzone jest przez właściwy organ kontrolny lub na jego odpowiedzialność.

Sprawozdanie składa się z następujących części:

a) części ogólnej, która zawiera w szczególności następujące informacje:

- (i) dane beneficjenta wybranego do kontroli na miejscu;
- (ii) obecne osoby;
- (iii) informację, czy zawiadomienie o wizycie zostało przekazane beneficjentowi, a jeśli tak, z jakim wyprzedzeniem;

b) części opisującej oddzielnie kontrole przeprowadzone w odniesieniu do każdego aktu prawnego i każdej normy, zawierającej w szczególności informacje o:

- (i) wymogach i normach będących przedmiotem kontroli na miejscu;
- (ii) charakterze i zakresie przeprowadzonych kontroli;
- (iii) wynikach;
- (iv) aktach prawnych i normach, w odniesieniu do których wykryto jakiegokolwiek niezgodności;

c) części zawierającej ocenę wagi wykrytych niezgodności w odniesieniu do każdego aktu prawnego lub normy na podstawie kryteriów „dotkliwości”, „zasięgu”, „trwałości” i „powtarzalności” zgodnie z art. 99 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wraz ze wskazaniem wszelkich czynników, które powinny prowadzić do wzrostu lub spadku wartości zmniejszenia, które należy zastosować.

Jeżeli przepisy dotyczące danego wymogu lub normy pozostawiają pewien margines pozwalający odstąpić od karania stwierdzonej niezgodności lub w przypadku gdy wsparcie zostaje udzielone zgodnie z art. 17 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, należy to zaznaczyć w tym sprawozdaniu.

2. Ust. 1 stosuje się bez względu na to, czy dany beneficjent został wybrany do kontroli na miejscu zgodnie z art. 69, poddany kontroli na miejscu zgodnie z prawodawstwem mającym zastosowanie do aktów prawnych i norm zgodnie z art. 68 ust. 2 lub w następstwie niezgodności zgłoszonej do właściwego organu kontrolnego w jakikolwiek inny sposób.

3. Beneficjent otrzymuje informacje o wszelkich stwierdzonych niezgodnościach w terminie trzech miesięcy od dnia przeprowadzenia kontroli na miejscu.

▼B

O ile beneficjent nie podjął natychmiastowych działań naprawczych, usuwając stwierdzoną niezgodność w rozumieniu art. 99 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 1306/2013, beneficjent jest informowany w terminie określonym w akapicie pierwszym niniejszego ustępu o konieczności podjęcia działań naprawczych zgodnie z art. 99 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 1306/2013.

O ile beneficjent nie podjął natychmiastowych działań naprawczych, usuwając stwierdzoną niezgodność w rozumieniu art. 97 ust. 3 rozporządzenia 1306/2013, beneficjent jest informowany najpóźniej w terminie jednego miesiąca po podjęciu decyzji o niezastosowaniu kar administracyjnych przewidzianych w tym artykule o konieczności podjęcia działań naprawczych.

4. Bez uszczerbku dla jakichkolwiek przepisów szczególnych zawartych w prawodawstwie mającym zastosowanie do wymogów i norm, sprawozdanie z kontroli zostaje ukończone w ciągu jednego miesiąca od daty kontroli na miejscu. Okres ten można jednak przedłużyć do trzech miesięcy w należycie uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli wymaga tego analiza chemiczna lub fizyczna.

Jeżeli agencja płatnicza nie jest właściwym organem kontrolnym, sprawozdanie oraz – na żądanie – odpowiednie dokumenty uzupełniające są przesyłane do agencji płatniczej lub do organu koordynującego lub im udostępniane w ciągu miesiąca od ukończenia sprawozdania.

Jeżeli jednak sprawozdanie nie zawiera żadnych wniosków, państwo członkowskie może podjąć decyzję o nieprzesyłaniu takiego sprawozdania, o ile agencja płatnicza lub organ koordynujący może mieć do niego bezpośredni dostęp miesiąc po jego ukończeniu.

ROZDZIAŁ III

Obliczanie i stosowanie kar administracyjnych

Artykuł 73

Zasady ogólne

1. W przypadku gdy więcej niż jedna agencja płatnicza jest odpowiedzialna za zarządzanie różnymi systemami wymienionymi w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, środkami, o których mowa w art. 21 ust. 1 lit. a) i lit. b) oraz art. 28–31, 33 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, jak i płatnościami związanymi z systemami wsparcia w sektorze wina przewidzianymi w 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, państwa członkowskie dopilnowują, by informacje dotyczące stwierdzonych niezgodności oraz, w stosownych przypadkach, właściwych kar administracyjnych zostały przekazane wszystkim agencjom płatniczym zaangażowanym w przedmiotowe płatności. Obejmuje to przypadki, w których nieprzestrzeganie kryteriów kwalifikowalności stanowi również niezgodność z przepisami dotyczącymi zasady wzajemnej zgodności i odwrotnie. W stosownych przypadkach państwa członkowskie dopilnowują, by stosowano jednokowy współczynnik zmniejszenia.

2. W przypadku stwierdzenia więcej niż jednego przypadku niezgodności odnośnie do różnych aktów prawnych lub norm tego samego obszaru wzajemnej zgodności – do celów ustalenia zmniejszenia przewidzianego w art. 39 ust. 1 i art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 – przypadki takie uznaje się za jedną niezgodność.

▼B

3. Niezgodność z normą, która stanowi również niezgodność z wymogiem, uznaje się za jedną niezgodność. Do celów obliczania zmniejszeń uznaje się, że niezgodność jest objęta zakresem wymogu.

4. Kary administracyjne stosuje się w odniesieniu do całkowitej kwoty płatności, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, które zostały lub mają zostać przyznane beneficjentowi:

- a) na podstawie wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o wsparcie, które beneficjent złożył lub złoży w ciągu roku od stwierdzenia niezgodności; lub
- b) w odniesieniu do wniosków w zakresie systemów wsparcia w sektorze wina na mocy art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. b) w przypadku restrukturyzacji i przekształcania odpowiednią kwotę należy podzielić przez 3.

5. W odniesieniu do grupy osób, o której mowa w art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, wartość procentową zmniejszenia oblicza się zgodnie z przepisami rozdziału III niniejszego tytułu i z tytułem IV rozdział II rozporządzenia delegowanego nr 640/2014. W takim przypadku państwa członkowskie mogą, zgodnie z zasadą proporcjonalności, zastosować odsetek zmniejszenia do części dotacji przeznaczonej dla członka grupy, u którego stwierdzono niezgodność.

*Artykuł 74***Obliczanie i stosowanie kar administracyjnych w przypadku zaniedbania**

1. W przypadku stwierdzenia więcej niż jednej niezgodności wynikającej z zaniedbania odnośnie do różnych obszarów wzajemnej zgodności, procedurę ustalania zmniejszenia określoną w art. 39 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 stosuje się indywidualnie do każdego przypadku niezgodności.

Uzyskane wartości procentowe zmniejszenia są sumowane. Maksymalna wysokość zmniejszenia nie przekracza jednak 5 % całkowitej kwoty, o której mowa w art. 73 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku stwierdzenia powtarzającej się niezgodności oraz innej niezgodności lub innej powtarzającej się niezgodności, sumuje się wynikające z nich wartości procentowe zmniejszenia. Maksymalna wysokość zmniejszenia nie przekracza jednak 15 % całkowitej kwoty, o której mowa w art. 73 ust. 4.

*Artykuł 75***Obliczanie i stosowanie kar administracyjnych w przypadku umyślnej niezgodności**

W przypadku umyślnej niezgodności o wyjątkowo poważnym zasięgu, dotkliwości lub trwałości – oprócz kar nałożonych i obliczonych zgodnie z art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 640/2014 – beneficjenta wyklucza się w następnym roku kalendarzowym ze wszystkich płatności, o których mowa w art. 92 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

▼ B

TYTUŁ VI
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 76

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o wsparcie lub wniosków o płatność dotyczących lat składania wniosków lub okresów premiowych rozpoczynających się od dnia 1 stycznia 2015 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

▼ M3
